

1088

Państw. T.

576

576

Kate VV : 6

Anthorus inornatus n. 3 art.
Carola Wartenburga

D-78/4411

R 808

N° 1088

Odebrano 22/8 88
Hrub.

Aktorowie dworu

dramat w 3. aktach

przez

Karola Wartenburga

z niemieckiego przetłum.

W. Bogusławski.

Osoły:

P. Rygiel.

^{Juror}
Armand de Caulaincourt, marszałek
Francji, Nsiąże Vireny, intendent
teatrów cesarskich i wielki Komisarz.

P. Ciemak.

^{Felimon}
Gaspari Didier, reżyser teatru fran-
cuskiego.

P. Tomasz.

^{Kapitan}
Maurycy Bernard

P. Wierzbicki.

^{Kapitan}
Anatol Malpré

P. Kozłowski.

Franciszek Bourdin

P. Łódzki.

Urban Sansnom

aktorowie
teatru

francuskiego.

P. Kozłowski.

^{Reżyser}
Manord Vallier, aktor

P. Wierzbicki.

^{Komisarz}
Tribaud, Sekretarz Marszałka

p. Olski.

Dąbrowa.

Klaudiusz, odzwiercy w „Teatrze

p. Kiedrzycki

francuskim.”

Adjutant Gubernatora miasta

p. Górecki

Paryża.

Adjutant Marszałka

p. Dąbrowski

Sturcy. Wistom.Antony i Antorski, TeatruFrancuskiego.Prez obcię się w Paryżu na wio,smę 1806 r.

Państwo...
 do...
 plan...

Ant. I.

Foyer w „Teatrze francuskim”.
W głębi dominek, na którym popiersie
Corneille’a, z prawej biust Racine’a,
z prawej Moliera. Z lewej u góry, na
wystającym gremie popiersie cesarza
Napoleona, po obu stronach kilna fo-
li. Gaspard, Didier siedzi na fachu
kradziej ku środkowi sceny - na lewo
przed nim blisko kuliży stoi stół,
na nim kilka książek i papiery.
Z prawej strony od Gasparda

Didier stoi Maurycy Bernaru,
inni aktorowie nieco dalej za nim,
ale tak, że Bowdin, Anatol, Ur-
ban znajdują się najbliżej Mau-
rycego.

(prawa i lewa od widza)

Scena 1.

Didier, Maurycy, Anatol, Urban
i jeszcze kilku aktorów.

Didier

Dobrze, bardzo dobrze Maury-
 cy.... jedno miejsce tylko po..

któremy jeszcze raz, ostatni,
kiedy August mówi do Cynny:

"Jakiż miałes zamiary?..."

Jego Cesarzka Mość nie na próżno
wzbrała przedstawić ostatni
akt "Cynny"... cesarz lubi cxa...
sem przemówić do świata, lub
wrogom dać przestrożę, mietyl...
Bo se szpat, Monistora, ale przez
usta swoich aktorów. Słychać
znowu o sprysiężeniach na

jego życie, knowanych przez
 Bourbonów. Podobno już na-
 wet w samym Paryżu natrafio-
 no na ślad spisku. Ale to Do nas
 nie należy... to rzecz naszego
 ministra policyi... Więc tedy
 Maurycy... jeszcze raz "Jakie
 miates' xamiary, "tylko tak
 majestatycznie, imponująco...

Maurycy.

(patetycznie) "Jakie miates' xamiary"

miary, gdyby kamach srogi
 Zwałcił przyjaźń i wdzięczność, ołta..
 rze i bogi?
 Podźwignąć wolność Ryumu, tron
 w gruzach zagładzić?
 O! jeżeli przed chwilą, szczerze umiał
 radzić,
 To jest, szczerze cię warownia, potę..
 gi kasada,
 Gdy jeden losem kraju bez podziału
 włada.
 Coż więc chcesz? Panować?

ucieszyć się w Tawę?

Orci ludu prymstyego nie już

bogi rażę-

Jeżeli pomysły twoje tak łatwemi
mniemasz,

Że procię mnie, do strony in-
nych przeszedł nie masz."

Didier.

(wstaje i myśli chwilę)

Brawo, Maurycy, brawo. Tak be-

dziać zupełnie dobrze, cesarz będzie

zadowolony.

Wszyscy autorowie.

(z wyjątkiem Urbana)

Brawo, brawo.

Maurycy.

(uprzejmie) Dziękuję Wam moi Pa-
chani.

Anatol.

Tak, jeden jest tylko Maurycy Ber-
nard.

Didier

(przerzywa) Ten jest moim ucie-

niem. Tak, tak przyjaciele, to
może tylko szkoła i poszanowa-
wanie dla wielkich mistrzów...

Czy wiecie, że brat mojej matki
Antoni Bonnet, grał najpierwszy
w "Théâtre français" Augusta
w "Gynnie"? Tak, jak on go grał,
grali później Revillon, Ménage,
Clermont i mój ojciec Didier,
a dziś gra mój uczeń Maurycy,

nałwieja "Teatru francuskiego"

Maurycy.

(z obłudną skromnością)

O! Mochany Didierze! .. Drogi
przyjacielu, pochlebiasz mi, przesad-
zasz mi, kaszluje ....

Anatol.

Nie, nie, Maurycy, kiedyś wymie-
nią cię będą między gwiazdami
mi naszej sztuki, a gdyby kto
słowa choroby przykuwająca

Teraz do Lixa Palme, miota
nam go xabrac', wielki artysta
w łobie się odrodzi.

Urban.

(półgłosem do Bowdina)

No, Franciszku, niedowiaraku, czy
jeszcze wątpić będziesz o nieśmier-
telności?... Stoi przecie przed
sobą, nieśmiertelny z ciała i krwi,
a Anatol Malpre' wrzeka mu już
na dumne czoło laurowy wieniec

historyi.

Maurycy.

(ustyszawszy to myślenie, mówi
ostro i wrząc) Co chcesz pruć to
powiedzieć... panie... panie...

(zwraca się do Anatola i pyta go „
nem pogańskim”) Jakie on się
nazywa?

Urban.

(spokojnie - z ironią)

Sans nom, Perimieny, panie
Maurycy Bernard... Mercoi pa..

na moie obchodzie, co mówią
 lacy, jak ja? To był sobie kan-
 cept, który mi jakos' wyleciał
 z karku, tak myśli i przemysła-
 szu na ulos przez język sztuk-
 na! przypadkiem o reby...
 Nie bierz pan tego za złe...

Maurycy.

(chłodno i dumnie)

Przyjacielu, dam ci dobrą radę.

Nie zapominać, że "Teatr frau"

cuski "nie jest buďa, kuglarskiej,
 że tu nikt nie rności konceptów,
 z jakimi popisują się blawny
 na jarmarku w St. Denis.

A szczególnie pamiętaj, żeby ci
 się nie nie prze myślało, nawet kon-
 cept wyległy w karku szu myśli. -
 Nie masz do tego szczęścia. (szyder
cxo). (Kto wie, czy nie lepiej było,
 by się stało, gdybys' był prozostat
 przy swajem dawnem premyśle,

a nie... (wrywa, widząc, że Urban
szybko ku niemu krokiem dalej postąpił)

Urban.

(ustawił oczy w Mauryczego i wzburzo-
ny mowi zalotliwym głosem na pier-
siach)

Dalej, Dlaczego pan urwałś?... Dla-
czego nie kończysz? Czy i nieśmier-
telni boją się także?

Bourdin

(tonem pogodnym)

Daj pokój Urbanie i chodź!

Maurycy.(mybuchając)

Bac' się? Ja Maurycy Bernard,
ciebie mam się uleknąć? O! Radzie
to bac' się trzeba zuchwałego Roma-
ra siadającego nam na czole, na
czymś robotka, którego by zgnieść
można jednem nacisnięciem
palca, gdyby w tego litość
nie wstrzymywano? Dziękuj
mojej wspaniałomyślności...
ona to nie pozwoliła mi do

Przeć, ale rękę ci nie mysta-
wiał jej więcej na próbę. Nie
prerwy to raz usiłujesz na
mnie ostrzyć swój słowcis.

Didier.

Machnij ręką na tego Dziwoła,
ga, Maurycy i chodźmy... czas
na śniadanie, głodny jestem
jak wilk... A ty, Sausnom brzy-
maj język za zębami... Nie
przystoi wróblowi drażnić

się z ołtów... Nie mogę znosić
 takich przekłamania... Jechali
 jeszcze raz zdary się coś po
 dobrego, dostawców dymisję...
 Pamiętaj o łtów... Ławie' Asia...
 i irole do biblioteki...
 Pilny tego, co do ciebie nale...
 i i poruc' gorzkiego
 mrzonki o stawie artysty...
 nój i o tym podobnych prze...

skach. A teraz panowie
 na mnie! Zjemy razem śniadanie
 w Kawiarni Maxarini-
 mego. Dzisiaj moje imieniny...
 Zapraszam was wszystkich.

Maurycy.

Przyjmij moje powitowanie
 Didierke i daj jej. Chodźmy
 do Kawiarni Maxarini-ego.

Wzycy.

(oprosz Urbana i Didiera)

Twoje powinszowanie, pa-
nie Didier.

Didier.

Dziękuję, moi przyjaciele...
ale przy Wielikim wina lepiej
się winszuję.. Chodźcie.
(odchodzi z Maurycym)

Scena 2.

Pisani - opóźnia Didiera i Maurycy.

Anatol.

(odchodzi do Bourdina)

Cóż? nie idzieś razem?

Bowdin.

Zaraz tam będę....

Anatol i inni aktorowie.

Wipe do widzenia.

(odchodzi)

Scena 3

Urban - Bowdin.

Urban.

(bując się z posępnego pomysłu)

nica, w które go pogrążyły słowa
Didiera, mówi z goryczą)

Jy jesteś tu Burdinié? postójisz
 z wroblem, a nie idziesz za
 orłem?

Burdin.

Urbanie... muszę cię zbuczerić..
 Nie pięknie było z twojej strony
 i nieporozumienie drażnić Mau-
 rycego. Nie jesteś on wielkim
 artystą? Czyż sam Talma nie
 powiedział, że nie mógłby

stając na deskach przychodzący
 rycym Bernartie, gdyby nie
 był Falma?

Urban.

(Zgoryczka) Tak, znam te
 słowa ... jestto dawciś moje
 cy ze dwa tysiące lat, z życia
 Susana z beczki Diogenesa..
 Gdyby nie był Aleksandrem,
 to chciałby ... i tak dalej i
 tak dalej...

Bourdoin.

Spiesz się niesprawiedliwym
Urbanie.. Nie pornajś cię ...
tak przemawia tylko pawieć'.

Urban.

(potrząsając głową z gorzkim
uśmiechem)

Ja, zadowolony o Maurycego?!
Nie!.. nie, Bourdoinie.. Choc' jestem
tylko biednym Urbanem. Boki
miennym, którego teatrce
sarski z łitością jedynie

przyjść do ról statystów i loża,
 jón, nie wyrzucajmi zarobku
 o Mauryczego Bernarda...

Zarobkowni są tylko bersihui
 wemielnicy, którym blask
 gemisku tak oczy wyrzera,
 że im aż łzy gryzace po łwa,
 czy ciękną... niedolegi, którzy
 innym nie chcą przyznać
 tego, czego im samym natura
 odmówiła... Łzy Maurycy

jest geniuszem? Lehotę
ma, stylizates' to przecie,
zmotę Gasparda Didiera
i mieni' się wielkimi aktorem
Teatru francuskiego, Wła tego,
że tak gra Augusta, jak go
grał pradziad Didiera...
Ha! ha! Doprawdy, mogłaby
się uśmieć, gdyby się na placu
nie zbierało... i to nazywa
ją sztuką! O wielki Corneille!

przebach im. Nie, nie Bour-
 dinie, Maurycy Bernard nie jest
 dość wielkim, żeby mu można
 było zachować. Ale ja nie na-
 widzę tej dumy ulubieńca
 szczęścia, która się w nim
 odrywa, pychy przynajmniej
 sobie na zastępek to co jest
 darem losu ... I toż to jest
 ten przeszek Mux, ta duma,
 ta nadzieja teatru francus.

Niego? Wtedy wysoko posta-
wionej osobistości wprowadza
go na scenę. Biegnij jest i zrz-
ceny... Głaska go i całkują.
Dzieci zostaje jego nauczyć.
tem. W salonach motyl kupono.
To dam, szałwia garściarzem,
żelby od nich nawracają podły
podlebstwa... nie coła się
nawet przed przekupwa-
niem przyjaciółmi tych, którzy

mu się na coś przydać mogą,
 jak n. p.: tego Thibauda, sekre¹⁷
 tarna Marszałka... Oto wase
 Maurycy... a ja?... (Próba pau-
za) Ja niezuwtem nigdy mego
 ojca, a kiedy umarta mi
 matka, miałem osiu lat,
 to jest tyle, ile potrzeba do
 zrozumienia grozy śmier-
 ci!... Biedna moja matka!
 Zaogarniat ją jakis'
 skowzek-

~~Kuchnia~~
~~Widoczny jest~~... na rynku
 w H. Denis spadła z liną... DREW
 jej trysnęła mi na twarz...
 (Urban zakrywa sobie twarz
reklamą)

Bowdieu.

Przedny Urbanie!

Urban.

(hamując się) Stary trefnisz
 zapierkował się mną... na
 rzuwał się Sausnom... Dxić

życie mne, morolnie zdobyty
 kawałek chleba, po nocach
 ukradł mi nie tego co sam u
 miał. W sześć lat po śmierci
 mojej matki umarł i on, a
 ja zajętem jego miejsce.

Bourdin.

(zdziwiony) Ty kuglarzem!

Urban.

(Kiwając głową). Tak było
 na liście, skłatałem przez

obrzeżone, potykaniem ogień,
wykrzywieniem twarzy, prze-
wracaniem krowki - i to
przystło za sto solidów na ty-
dzień. Ale przysłała i na mnie
kreska. Było to w Dłusie,
lat po śmierci mojej matki,
w samą rocznicę jej zgonu.
Tajcym się wstąpiła na linie,
kiedy nagle ukazała mi się
oblicze matki... blade po-

Przawione, chwile łone.

Spojrzałem na ciemną, zachwiałą

tem się - przysnąłem .. i spa-

łem ... Długo tak zbladł

zawidnie ... wreszcie to pisze

nie była śmierć .. Dwa piętra

stamałe, piersi zgniotane ..

i nic więcej" ... Tylko że tańce

i spoki spowitę się .. Trzeba

było stwyc'ca blana, pokulać

śmierć do śmiechu młodej

chłimeui Rouceptami i to
wzystko na trzynasie solow
wienie... a jednak uwaratem
sie za bogatego i szczeni-
go... jako spadkobierca bie-
dnego Huglara odziedziczytem
szarb... trzy stare księgi:
Racine'a, Corneille'a i Moli-
re'a. I u nich przepadatem nowe
sity i cięte, atuche, Kiedy z bo-
tem w piersiach, z pustk,

w głowie i w sercu powracam
 z "Kuglarstwij" budę do mojej "m"
 i "m" i "m" i "m" ... Tak wędrowiec
 wśród palących piasków stepu,
 chciałem pić ze źródła oazy,
 tak ja z Krymicy ich ducha
 zaspakajatem moje pragnie-
 nie. ^{Marytem o ten alij} ~~Chciałem~~ być ~~antorem~~
 przedstawić nieśmiertelne
 poetów postacie.. Chciałem
 stać się podobnym do Garricka

o którym garetę tyle opo-
wiadały, do mistrza Talmy,
który zaczął jaśnieć jak słoń-
ce na niebie naszej sztuki.

Poniego dnia pręcitem z sie-
bie otakeński stroj i podą-
żytem do Paryża — „Oczogoches”
— pytało mnie — „Czy byś anto-
rem”, — „A jakież pole grywasz
młodzieńcze?” „Te oto.” i prosta
zatem moje książki... „Racine
.. do pioruna... Corneille... comar

lepiej... i Molière". Tu porównie,
 li się mryscy... "Mał przycho,
 Prisz?... Gdzie byłeś przedtem?
 "U ojca Goujon... w wielkiej
 kłodzie w St. Denis... Ach u Alama
 ... To mieli się - śmieli się...
 (po krótkiej pauzie) aż im i mnie
 by po polickach spytać po
 cacyty.. Tak byto wszędzie, gdzie
 tylko kapłanem... dopóki
 pewnego dnia ten śmiech
 nie porzucił mnie przez

39.

na brzegi
ulice ~~Paryża~~ do Serwany...

Stareu, linoskon.. pajac..

Te wyrazy łetuiaty mi się,
gle w uszach, a wrystko

Noto mnie śmiało się, nawet
kamienie przystały skryć,
dym śmiechem ... Piekło,
ty wiech bęćcie wawr śmiech,

Przyknałem i wstoczyłem
do przodu! Ale i Serwana
niechciała biednego Ru
glarza... Fale wyruci

Ty mnie na mysepsie ...

mydobyto mnie z czołdy-
i' (z gorzkim usmiechem)

bytem uratowany.

Bowdini.

(skrajając mu po nogach)

Biedny, biedny przyjacielu!..

Możesz co rozdrażniać swoje
rany?

Urban.

(odpowiadając mu na uścis-
k)

Resztę wieś Bowdini, jak

mnie nareszcie i litoci
 tu przyjeżdżo, jak mnie na
 scenę wysyłaż w postaci
 lokaja, żołnierza, kłosa.
 po to, żeby w wybrańkach parę
 zwyciężnych wygrasów... Albo
 dy prosię Didiera, żeby mi
 choć raz coś wignętego po-
 wierzył, wrusza ramiona,
 mi i usmiewa się: „Albo
 ty masz serce, albo masz
 brady... czy wiesz

Jan to mój wuj Bonnet, mój
 pradziad, albo Beauvillou, lub
 Didier, mój ojciec? Corneille
 i Racine bez potrzeby... Bore
 śmiesz się! " - tak mówię re-
 gyszer, odwraca się i odcho-
 dzi: A teraz idź i ty Bour-
 dinie, zostaw mnie samego..
 Kolejny czekał na ciebie..
 idź! proszę cię.. w samotności
 przeczuj przyjazd do siebie.

Bourdieu.

Idę, Urbanie, idę! Tylko

jeszcze stoisz... Mówiłem
 niedawno o Tobie z Morinem,
 naszym lekarzem.. Błogosł
 Twojej twarzy obudziła we
 mnie niepokój.. Doktor
 przyszył rannemu. Taci,
 nieś się skłamać... pierś
 ma chore.. Kto wie, czy
 upiór Didiera nie jest le.
 Karstweu na Twojej pierś.
 No, do wiązania Urbani.
 (podaje mi rękę)
Urban

Święcenia!

(Bowdoin ad hoc)

Scena 4.

Urban. (sam)

(spoglądając na wien)

Porcuioy, wierny przyjaciel..
ale bohu, który mnie wy-
cieńca i krewnobli'ska
jak upiór wysysa, nie
rozumie wcale... O! gdyby
dos'ra mogli oddechnać

w kryształ powietrzu
naszej "szlachetnej" sztuki;
gdziby mi wolno było raz
jedem wcielić na tych deskach
postacie naszych praestów...
choćby to życie Rozstawiać
mnie miało, oddałbym je
bez wahania... Ah! i tuż
to sny, biedny Sanson!
Na co ci się zdało, że po
nocach psilowałeś sto rary
w samostwości odswarzać

bohaterów Racine'a ... nie
 masz szlachy ty Berinjenny!
 Zaczęłeś w bućzie jarmarcznej!
 Strój pajaca masz i z nie,
 nie prućie... Suknie przeszyte
 musisz nosić skazane aż
 do grobu! (zagrożony wpa-
dumie nie wierzył wkończę
Manon Faliér.)

Scena 5.

Wdau i Manon

Manon

(wychodzi szybko przed siebie i mówi
ze wzruszeniem)

Pan Sausnom tu? Szukalam cię
właśnie.

Urban.

(ochwyt się radością przy witaniu i w całym następnym dialogu
mówi tonem pełnym powa-
nowania i wewnętrznej ciężkości)

Pani? mnie? I skomunikacji prawdzi-
ści tak pragniesz?

Manon

Musisz mi wyświadczyć wiel-

Naz przystęży Kochany Samom...

Urban.

(szybko) Zawiadaj się o mego,
panno Vallier...

Manon.

O! tak wrócić i być znowu
nie jestem. Brzmiesz
mi parę słów od Rogoś
mieszkającego w hotelu
Cloche przy ulicy Pigalle.
Zapisał opana Bermon

młodzieńca dwudziestopięcioletniego... oddasz mi ten list i przyniesiesz odpowiedź, na którą tu czekać będę.

Czy zrobisz to panie Urbanie? Będę ci za to na kawce wdzięczny.

Urban.

(rozszyfrowany moim tonem przyjaciela)

Daj panu ten list... ale ja myślałem doprawdy, że to będzie

Wzić coś innego... Byłoby po-
 stawienie mógł Łosano pro-
 bier!

Manou.

Myslisz się Kochany Urbanie.
 Spełniając moje polecenie,
 wysłaniać oraz mi przysłać,
 o której" nigdy nie zapomnę..
 Wiele mi na temu zależy, żeby
 to pismo dobiegło jak najprz-
 prędzej i w Tajemnicy do rąk tego
 dla kogo jest przeznaczonem...

Idzie tu morie o kycie cztowie,

Ma...

Urban.

(z radością) Wjść to nie mi

Łosny lićin, panno Manou?

Manou.

(z usmiechem) Lićin mi Łosny?

Nie, Łochany Łausnom.. Ale

skądże przyjecha ci ta myś?

Urban.

Droga, najnaturalniejsza.

przez oczy... Ktoś w obec

takich wózek i takich
piękności może pozostać ob-
jętym?

Manon.

Ach! jakże to niedorzeczność
mówisz Urbanie!.. Prawie
mi pokleśtwa jak elegant z
Palais-Royal.. (z lekką wiech-
cią) Dostaw to pan wieśni-
kom, którzy tak są ubodzy
duszą, że żadnemu nie
względnie nic innego po-

wiedzieć nie umięją ... To
 że to nie przystoi Urba-
 nie.

Urban.

(dotknęty) Racz mi darować,
 panno Vallier... jestem tak
 niecierpny z Robietami...
 a gdybym nawet takim nie
 był, jakże mógłbym się
 osmielić powiedzieć ci
 coś pięknego, ja nie
 znaczy Sausson

statysta, którego z łitością
 tylko nazywają Poległym... Tak,
 gdybym był artystą, do pięciu
 różnych ról n. p. Maurycym Ber-
 nardem, ulubieńcem dam,
 Benjaminikiem naszych
 myślowych salonów...

Mauou

(zasłuchaniem) Wiesz, gdybyś
 pan był tym Maurycym
 co by wtedy było?

Urban

(machając) Wtedy pania Vallier
nie rozgiewała się tak bar-
dzo za moje pochrabstwo...

Manon.

(szybko i nieco wyświeżenie)

Z czegoż to pan wnosisz?

Urban.

Ach mój Boże... Wprawdzie
opowiadają sobie wryscy na
Kubisami, w garderobach, a
nawet w Foyer, że Maurycy
Bernard stara się o względy

najpiękniejszej artystki
Teatru^u francuskiego, że
jej posyła najpiękniejsze
bukiety...

Manon.

A gdyby i tak było? Bernard
wie, że namiętnie lubię
kwiaty i jest uprzejmym ko-
leżem... Czy przyjmując od
Kogoś bukietik fiołków,
trzeba go koniecznie podziękować?
Czyż mam mu odsyłać jego

Ruriaty? i na jego grzech
nosić odpowiadac' obcaroż?

Urban.

Me utrzymuję nawet, że
jego cesarska mość życzy
sobie . . .

Mauron.

(nawnie) Czegożi ma sobie
życzyć jego cesarska mość..

Urban.

Żeby pauma Mauron Tallier
została żoną Mauryczego

Bernarda i ichy stało ar,
 Tytynie ten dwalej" oruto
 się przywiązaniu do tea,
 ten francuskiego...

Manou.

(wybuczkając głośnie śmiechem)

Sch. To wyborne. Napoleon,
 cesarz francuski i król
 włoski, zwycięzca pod Ma,
 Reno i pod Piramid,
 straszy się o kamizajkę

swojej aktorki... Twierdząc
 takim płaskim i suchym
 pauc' Urbauie? Toż, iż, i do
 rzec przeko-mój list... I tak
 już gawędził mi na długo...
 Oczekuj tu twego powrotu.

Urbau.

(z radością) Janko? pauc'
 Małon? To nie prawda? Pauc'
 nie Rochacz Maurycego Ba-
 narda? Nie wychodzi
 za niego?

60.

Mauou.

Nigdy o tebie nie myślałam,
Ale co cię to może obchodzi?
No, idź, idź... jax wiekci
czas, żeby list mój dostał...

Urban.

(Prorywa papierek i caturę
Mauou w ręce)

Idę, biegnę... Mógłbym się
teraz zatopić w najczystszej
srym myślowiegiackiem
papy Gujou. La Déesie

minuś, będe na ulicy Pigalle.

O... pauze Manon, tańczysz,
bym chciał na chwilę, spokojnym
przez obcy... i nie wiem
już doprawdy, czego bym
nie zrobił... (oddycha)

Scena 6

Manon

(sama) - (siada na fotelu)

Żywny człowiek!... ale urosł
wy i serony w tym świecie

proponuję ~~si~~ ~~z~~ ~~dan~~ ~~ia~~ ... ~~z~~ ~~l~~ ~~a~~ ~~c~~ ~~h~~ ~~e~~ ~~t~~ ~~a~~ ~~m~~ ~~u~~ ~~z~~ ^u

przemawia z jego oświat... —

Jednak co miałybyśmy zrobić
te wszystkie do Mauryczego Ber-
narda? Do prawnika, którego
go nie wiem, którego oha-
wiam się... Czyby Maurycy
istotnie powiedział, że którego
nie śmiem odrzucić jego
kwiatów... O nie, nie,
nie mogę, nie chcę tego

przypuszczać... Nie będę
sobie trochę nowych przy-
spawcać... Boże, gdyby W.
mund nie odebrał na skas
meo listu! Jakżeby
pragnęła nowaszkyc'go kmo-
nu, objąć ramionami
służę drogiego brata i
spojrzeć mu w te pocziwe
Kochane oczy... Ale to
mię podobna... Życie jego

w niebezpieczeństwie, a Karol
 Gołuchowski był w Paryżu,
 we Francji... zbliża go do
 śmierci. Fatalna myśl przy-
 życia do Paryża, uknucia
 spisku przeciw cesarzowi,
 obalenia tronu, więzy-
 sła z jego głowy. Edmund
 ma zbyt otwarte serce
 żeby mógł zostać spry-
 szonym. Nadarzyło się

Sanatoryjnu dla rodziny Kró-
 lewski. Od Dziwizcui laś
 nie był we Francyi. Wie
 ma pojęcia o kuriaach, które
 się tu spełniały (wydobymajac
list) „Murek z Łobą, mości,
 za jaką bawę cenę.” — Jure
 do mnie, — a że mi kuam
 Twoego mieszkania, więc
 adresowatem list do oddzielnego
 Teatru francuskiego.

06.

(składa list) Meostroy.

Ktawie list do wowiejcej Koper,
ty se stemplem Louynskiego
Sabrykanta, i pizorstujego stro,
iii herbawym sygnietem.
Nie osunela sie domysla sie,
ze Fouche ma wazidnie szpie,
gan, ktorych okrou nie aj,
wie, nie wie, ze tu w Parizu
mowia, jir Ed Killa tygi
tygodni o emisaryusam

67.

Bourbonow, i re'poli'cyja
 sledzi wszystkie "audroiem"
 co't... Ty'ez Proki... czyly
 Urban jix wraca? To nie,
 podobna. (postrzegłszy
Maurycego, który wszedł,
(mówi do siebie z przerażeniem
Maurycy Bernard... (całkowicie
nad sobą, z udaną miłośnią)
 Pan Maurycy Bernard...
 Co' tu pana sprawa? Za
 o tak niewykłej' porre.²

Scena 7.

Manon i Maurycy.

Maurycy.

(wzruszony i radośnie zdziwiony
na widok Manon)

Gwarda moja prowadzi mnie!
Kusam roli, którą tu zostawiłem,
a znajduję pannę Manon, uroczą
boginię tej świątyni...

Manon.

(sztywnie wesoła) Wesoły pan
i poetyczny panie Maurycy

Bernard... (groziac mu palcem)

O! znam ja trochę tego różowego
humoru... Odhycieś pan za-
pewne z papą Didier posie-
wzenie w Kawiarni Mazari-
niego, gdzie dysputowaliście
o wielkiej w pole historycz-
nej.

Maurycy

(nieco urażony) Ależ panie...

czyżż Moniecznie trzeba zjeść
dobre śniadanie, żeby

wynas' cię na gośdną uwiellę
 mia?... i uciec' jaś bogini?

Manon.

(z Romickną pawadę) Panie
 Maurycy, czy odpuśc^{sz} mi
 pau ośwarcie na jedno py-
 tanie?

Maurycy.

(żywo kładąc rękę na pierścu)
 Zapewniau ~~pania~~ storem?

Manon.

71.

Wiesz panowie mi panu, ile na
raz bogu ubóstwiam? Ja
znam trzy... pannę Filis, z te-
atru Feydeau, pannę Trenis
z Teatru Palais Royal i moją
karmicielkę, Koleriankę pannę Le-
firynę z Teatru francuskiego.
Ale ja sądzę, że to jest dopiero
mały Olimp.. Lubię przepo-
sobić do ucha, że nawet Rie-
micki z rodziny cesarskiej

ma być przedmiotem pańskich
uwielbień.

Mawrycy.

(Szymo) Panno Manon, chcesz
zartować ze mną, z ciotką
Biem, o którym wiem, że no,
si w sercu obraz jednego tyko
ścioczka i że byłby naj-
szczęśliwszym z ludzi, gdyby
to ścioczek chciał z nim na
kawce tosy swoje potęgować...

Manon.

(z prostotą) Can się mylić,
panie Bernardzie... Ja o niczem
nie wiem. Niechajmi, za ma,
to mam na to czasu i dowcipu,
ażebym poglobiac' miata cudze
sercowa tajemnice. Tyto murek
się uchyć, że jeżeli mi się zda,
przy jakiej swobodnej godzinka,
przeprowadzam ją na gawędzeniu
z moim ciemnym kochaniem..
Tadno to zwierzątko, a jak
mnie kocha!... Cośem się

Segnuję moje Kwiatki... ach
 słicne ciotki przystań mi pa
 wkoraj... Szegnuję stokrocie...
 Zresztą nie troszcz się o nie
 więcej na świecie...

Maurycy.

(Kawropodobnie), Pannocka,
 non... Jesteś wprawdzie
 w Foyer, ale nie na scenie
 Teatru francuskiego, gdzie
 się niekiedy grywa komedye
 smutek. Posłuchaj mnie pani

75.

w

wtręć

~~jedną tyłko chwilę~~. Mówi do
ciebie Maurycy Bernard, że to
wieniec anty.

Manon.

(kawiarz) Prześtawasz
mię pan, panie Bernardzie.
Nie zajmuj tego.

Maurycy

(Tonem prosby) Nie rozumiesz
mię? Wniechcesz prosić
mnie, albo może gwałtownie
mego uciucia przerwania

się... Ale nie lekaj się niczego,
 Droga moja Manon. Będę
 Tagodnym jak jagnię, tylko na
 jedno pytanie odpowiesz mi,
 na pytanie, które odważona
 kładła mi się na ustach, które
 musiałas w ośkach moich
 przykryć, a którego nymniej
 nigdy nie miałam odwagi.
 Ale teraz Manon... Teraz,
 Kiedy wrogim zieniem losu

znalazłem ci tu samą... bez
świadeków...

Manon.

(przerwywa) Prestan' samie
Mawrycy, mi radawaj iainego
pytania, na które odpowiedź
bytały przyprosić Aapana
i dla mnie...

Mawrycy

A jednak ja muszę, muszę
mówić, muszę paui pro...
wiedzieć, że nie wielbis
tylko

78.

Teatru
 cię jak boginię, ale Kocham
 jak mężczyznę Kocha Ko-
 bieta, której gotów jest
 oddać życie, nakwisko, sta-
 me (Kochajac) i której to
 wszystko u stać stała...

Manon

(W najniższym niepokoju i
rozmyśleniu)

Wstań pan, proszę panie
 Maurycy Bernardzie... wstań.

Maurycy Bernard.

Nie pierwej, póki mi nie odpo-
 wiez, póki się nie dowiem,
 czy chcesz losy swoje z moje-
 mi łączyć!

Manon.

(zwyciężając, nieparadajnie)

Raz jeszcze proszę pańce
 Maurycy Bernardie-fursta!

Zadaję ci pań pytanie
 do którego mi upowa-
 żnieniem.

Maurycy

Niczem... a
 Kwiaty z miłości

Niczem, kwiaty te milczące,
~~czuły~~ posły mej miłości?

Manon.

(Przestrachona) O. Boże...
jako?... młotyby te kwiaty...

Mawracy.

(Stomacząc sobie na troję
korzystać jej pomieranie)

Manon... ja pojmię wszystko..
właściwości mojej namierności
właśc. cie... rumienisk się...

ponieważ przemawiam
niewinnym językiem
- ale kwiaty mego

serca ... Manon, ja nie za-
dam od Ciebie ani jednego
słowa .. ale powiedz mi spój-
rzemieniem, uściskiem, repliką, że
kłęby przed Tobą, majonez,
słowy z ludźmi, zyczący wpaść
stanie naszego wielkiego serca,
zła.

Manon.

(Chamylac się) O pani Maurycy,
zaklinam cię, przestań ... nie
wikłaj się "Twoją" w matnię fa-
łszywej omyłki, która, Bóg

widzi nie moja jest wina. —
 (tonem Twoimlivej" prosby) Nie
 prawda? ~~2.~~ pan chcecieś mi
 tylko ratować? ... Pan mnie
 nie Kochasz? To tylko żart..
 Przyznaj- proszę. Jesteś
 dla pana objętym.

Nawracy. Panna

(przejmując i mówiąc z gorzką ironią)

Przebac mi panno Tatier...
 masz słusność... to był tylko
 żart... Komedia ad grana
 w Łayer, kawiarnia

scenie... Chciatem tyko pro-
 konac' sie, jak nasza praca,
 ca Polscianka mywia' ze sie
 z takiej' sytuacji scenicznej.

Mauou.

(zdziwiona i zadowolona)

Z sytuacji scenicznej? Nie
 rozumiem tego panie Maurycy
 Bernard.

Maurycy.

(szepczaco) Zaujz' isto Lucie,
 ze sie w'is' tak nie jasno

Myślarzowi. Bórowol'mi'kani
być nie co proku miałyym.

Chciatemu przekonac' się, czy pan
na Małocu umie zagrac' wóz
dany, która w oskach sa"
tego świata uchoćci' ze tak
snośliwoz, jak Lukrecya,
a postraci' przytem obdarzać
sweim' względam' aż dwóch
Kochańców...

Małocu.

(zduma' i okrzykiem) Panie... Małocu

^{mme}
Jaskintada, herbronnig Jau...
dyne...

Маврусу.

(2 студентских удивлении)

Przećionie... podziwiam cię...
 i prawi... Bogactwa i Pru...
 i in Rochaukiem, który...
 Wie jest ty młody człowiek, a
 woląs dochować wierności
 swojemu margrabiemu... Przy...
 miarka mogłaby prawi
 rozakrościć.

Nanon.

(złotawianym głosem)

Takie kawiówne obelgi... mnie...
mnie... o pań Mawrycy
Bernard... (myluczą płać)

Mawrycy.

Wypornie, kłopotnicie ode-
grane... Masz pańi mępo-
spolity talent w rolach
intrygantów... pomówię
o teim z pańcem Didiereu..

Pańi Celia starsze się, lepiej
mogłabyś pańi slyać jej

~~Łach & Koryści~~ .. Łach, Łach
 panno Małou, ale nie zapom-
 nię ~~ty~~ polickie ... Pau margra-
 bia, od którego otrzymałaś pię-
 woniejszy bilecik, zapłaci
 byłam na kawę & tych
 cennych peres- Ha! ha! Ukł-
 się pani, Drużba ... ale bo ja
 na tej niestoiłości re-
 strony guchajęcego pastora
 wybierac za swego prostaka
 & amora, odwiejnego Teatra
 suchnącego tytu niemu i

Roniakiew.

Manon.

Panie Maurycy ~~Pernau~~...

Wiedzę męską i na obrazie Robie,

Łę, za to, że nie może odwraca,

jemnie jego miłości dopuszcza

się miłochomnej zemsty, która

jednak można przebaczyć,

bowiem więcej "litości" niż

gwiezdu... ale wiedzę tu

męską i na sepieguje Robie,

ktorej "rychła miłości" jest

równie godnym pogardy. —
 Nie nadarmo głos serca ostrze-
 gał mnie co do pana, nie bez
 powodu domawiałam Cię,
 mój zgrozy widząc Twoje
 sprzeczania we mnie utkwio-
 ne, nie na próżno błagałam
 Cię rozdrażnić pana, i...

Maurycy.

(Prerzyna szybko) i...

Małou

(szybko) przyjmować
 kwiaty, które należało

odsyłać!

Maurycy.

(hamując z trudnością w burzeniu
iguiew i usiłując podłożyć dłoń i pa-
nowanie nad sobą, mówi z irro-
nią)

Dziękuję pani za to wyjaśnie-
nie... Daję pani słowo honoru
panno Tallier, że Maurycy
Bernard nie wyda się jej już
nigdy ani natrętnym, ani
zagardły gotynym!..

(oddodzi z miłym wstępnym)

Scena 8.

Manon.

(sama) - (padła zgnębiona na
przeście i przycisnęła głowę do ściany.)

✓ Doprawdy przerosły mnie, jak pitom
opuszczona i bezbronna po-
między temi ludźmi... Co ja
temu człowiekowi powiniem?..
Cóż miał obejść się ze mną,
tak niegodnie? Czy ma do tego
prawo? Dlatego że nie odpo-
wiedziałam miłością na je-

go uczucia? O. Powieś się „
 ożegór iates' m' poto tyłko
 brata, który powinnien
 bronić swojej siostry, a nie
 m'go wywarły polityczne
 namietności”? (podnosi się
szybko) Typy Proki... czyż
 miał jeszcze powrócić?
 (Urban wbiega bez szta
bugiem i dworami)

Scena 9.

Manou i Urban

Manon.

(Podbiega ku niemu)

Sta Boga! Urbanie... co ci
jest?... czy widziales' go?
czy otrzymat moj list? Co
powiedzial? Jak go zna-
lartes'? O! mow, mow...
gdybys' powiedzial, jak prze-
szel wiadomosci' od niego...

Urban.

(Smuciomy pada na kark i ręce
do piersi przycisla) Chwilę tylko,
... moje piersi już nie tak my,

Trzymajcie jak dawniej'...

Massie i przytyka dłoń do

ust.) ~~pausa~~
Manon.

Co to znaczy?... Bieda?...

Urban.

(Kiwając głową) Nic stwor-
się temu, droga Pauli, to stare
wzjęcie... to nic nie szkodzi...
ale biedtem jak realony, jak
głęboko mi po piętach Deptet
cała policja Fouche'go.

Manon.

(w najmyślnym niepokoju)

Yasto? scigano ci?

Urban.

(moim wywaniem i daniem)

Karłac od czasu do czasu)

Nie, ale ponieważ myślałem,
że grozi Tobie paui wielkie nie-
bezpieczeństwo, gdyby mnie
moje kiono i gdyby twój list
przy mnie znalazł. (my-
ślęwa list i bezpiecznie na
ziemiach) więc biegłem tam

96.

że temu mi pobrało... O to list..

Manou.

Jakto? mój list? więc nie
wi'dziates' się z nim?

Urban.

Przybytem na pociąg... Ale
doprawdy to nie moja wina.
Leżąc na wysięgi z wiadłem
przewiewającym ulice pa-
ryża od strony Montmar-
tre... Skracając z balwarami
na ulicę Pigalle, spostrzegam

na rogu, gdzie stoi hotel
 Cloche pobiły tłum ludzi, czy
 to jest hotel Cloche? - pytam
 przechodnia... "Tak, tam gdzie
 stoją policjanci"... "A coż się
 tam dzieje?..." pytam...

"Inaleriono gniardo spiskawców"
 wystawnych do paryża przez Bour-
 bonów... Pater pan, jednego
 już prowadzą." - Był to młody
 słony meksykański, z twarzą
 świeżą, jak krew i mlekiem.

"To heros, wotano... mar-
 grabia. "Dzięki mi potknał

Külle, w Vincennes, "Krywe",
li inni .... "Makyma sie pau
de Permon!"

Manou.

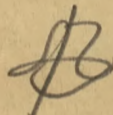
(z Krykiem.) Woizkionu! O Boie!
moje ostrzeżenie przysło na
pokoju! Wbau.

(Kiwa głową) "Pau de Per"
mon nie jest żadnym spisem
Kawcem! zawołaniem ...

Butem, że popetuiam wielo,
wecnuoci ... List paupali
mi piers' jak agien' ... pusciem

się przedem strachy i... (nowy
napad kasaka prorywa mu nogę)

Mauou.

(naparta na porzekę doleka, mo
wi białym Lonsu)

Do Vincenner... mówisz Urba..
nie.. rozstrzelaję go, jak księ..
cia Enghieu.. O Bracie! 'drogi
Bracie!

Urbau.

(chrywa się) Brat? pau Per..
mom jest swoim bratem?
Mox'pauuo Mauou, przyjdź
do siebie, uspokuj się...

Poké .... ona umiera ... (ponyco
Przyciemne ze stolu i: swosci) Thau,
 dżużu ... pomocy ... pomocy...

Klaudiusz.

(wbiega) Dopierana, co się tu
 dzieje! ? gdzie gore? A! mate
 zemdlewie! ... Uchata ...

Urban.

(Idzie przy stole)

Potworze! lekarka Tronczy
 co przedrój! ... bo ona umrie!
 Panno Marion

Gastona spada.

Koniec aktu I

§

Act IInd

Michaelis Marxatka Caulaincourt
Na lewo stoł obrzasty, pokryty dzieł-
nikami, książkami i mapami,
na prawo bióro, przy stojącym
pracy Thibaud, sekretarz Mar-
skatka. Marxatka w wice-mundu-
rze bez szpady - która stoi opar-
ta o sofę. Sprzęty myślowe
w stylu Renaissance.

Scena 1.

Caulaincourt i Thibaud.

Caulaincourt.

(Siedząc przy stole - przegląda
papiery - kłósa się do Thibauda)

Nie ma żadnych wiadomości
 od ~~pa~~ gubernatora?

Thibaud.

Nie, panie marszałku.

Paulin court.

Podaj mi raport
 jeńskie rąk.

Thibaud.

(Podaje papiery marszałkowi)

Paulin court.

Cisami - Szuracy - Szpitant.

Szuracy.

(wchocki) Szpitant pauc
gubernatora.

Paulaincourt.

Wiek wejście.

Szuracy oddochi:

Szpitant.

Pau gubernator polecił mi
zawisnąć pauc marszałka,
z pauc de Bernou, szakany na
sinnere przez są wojenny,

myraki i nagłace ryczenie rozmów
wiedzia się z panem marszałkiem.

Wypok ma być 'dris' jęxxce przed
stacjonem do podpisu Jego
Cesarskiej Mości, a jutro będzie
wykonany... Jeżeli więc pan
Marszałek chce wypełnić 'ry'
czenie skarżonego, to jest, nie
to czas tylko do jutra.

Paulin court.

(wskazujący) Ten skłownik chce
ze mną mówić?... ze mną?..

Rejstrowe.

Tak jest, panie szlachtko.

Paulinowicz.

(namyślając się prędko)

Ostatnie życie umierającego.

Powiedz pan gubernatorowi,
że będę u niego na gościnie.

Lejtanant.

Nie omieszka pan panie szlachtko.
(odchodzi.)

Scena 3.

Paulinowicz, Tribun, pośmiej
Manon - Strząsy.

Paulinowicz.(Zamyślony) Nieszczęśliwym naczywa się ~~próbo~~ próbo

staram się przypomnieć sobie

osobę tego nazwiska.

Turacy.(Wchodzi.) Panna Manon Tallierz Teatru francuskiego prosi
o audyencyę.Paulinowicz.Panna Tallier, nasza skarzająca
Manon, pros' Janie. Damy

nie powinny nigdy czekać!

(Stwierdzenie kapłana portyera)

Manon.

(wzruszona do najwyższego
stopnia) O! mości Panie!

Paulinowski.

(podchodzi do niej, następnie
siada ją na fotelu)

Ach! panno Manon Vallier!

Jakiemu sercuśliwemu i serdeczemu
zawzięciemu obecność naj-
sympatyczniejszej artystki

109.

Komedys francuskiej? Coraz
 bardziej mi się panu moim.
 Ale co to? Ty? w tych pięknych
 oczach?

Manon.

(wzruszona - Drogą z głosem)

Danie marzatkę... byłeś kawym
 dla mnie tak dobrym... Dobra tam
 od pana ~~zawsze~~ tyle wyrożeń
 cię... (wzruszona Thaur'em) Bo
 że! Boże! jakże jestem miłośnik
 słów!

Paulinowski.

Możesz pochwalić się, co

ci jest? Uspokój się! mów...

Manou.

(Spoglądając na Tribauda)

Nie jesteśmy sami, panie mój,
szefku...

Caulaincourt.

Mój sekretarz milczy jak grób.

Manou.

Wczoraj uwięziono w hotelu Clichy
młodzieńca oskarżonego... o
kłamach na cesarza.. Nazwisko
jego... pau de Bernou...

Paulin court.

(prerywa jej) Pau de Pernou.

tak... doniesiono mi wiadomość, że
jest skazany na śmierć i że
jutro ma być rozstrzelany w tu-
cennej... Ale skąd pań wiesz
o tem?...

Manou.

(rywa się i znów pada na kol-
ta i prorzeknięcia.)

Na śmierć skazany. Edmunda
być rozstrzelany.

Paulin court.

(z najświętszym podziwieniem)

Pani kniaz panna De Permon?

Mamou.

(szepcząc) Jest tak bliskim
mojemu sercu, jak nikt inny
na szerokim świecie. Z tego
to powodu przychodzę do pańki
matki księcia Stasie o tak
do nieskrępowanego.

Paulinowski.

(cicho) Laska jest jedynie
wzrusza cesarza.

Manou.

(ze mrazajacą, twogą)

Alto stowo pawa wiele mariy uce,
sarra... Marx jego krapanie, mo,
Ki Rsiore i mwiecz uratować
Edmunda, jeżeli tylo rockcesz?

Paulinowst.

(z cicha) Czy to Rockanek pa,
ni?

Trihand.

(rucając od czasu do czasu z po-
nad swoich papierów kadawce)

spojrzenia na mawkatka i na
Manou)

Do piórna. To interesująca dla
mawu tego wiadomości... Wiesz,
to dla tego dostat woskoraj od
tej "małej" ad Rossa.

Manou.

(do mawkatka naskylajac się
igrentem wskazyjac na Thibauda
moim pótgotosem)

To mój brat.

Paulinowski

(karczo i drimiony) Brat?

Ala jakimie sposobem?

Mauro.

(spoglądając na Thibauda)

Gdybym mogła, mości księżu
Zostać z panem samą, choćby na
minutę.. Ten człowiek....

Paulinowski.

Kochany Thibaud, powieś mnie
na adjutantowi, Kapitanowi
Forest, żeby był gotów jechać
ze mną do gubernatora Paryża.
Wiek zaprzęga, karety..

Thibaud.

№6.

(Odchodzi z wielkim ukrótem)

(M. S.) Przeszkadzam wam,

chcecie poruczyć się mnie..

ale ja pospieszę, żeby ustrzec

przynajmniej komicz romansu

tej "teatralnej" cioty. (Odchodzi)

Scena 4.

Paulin court - Maou.

Paulin court.

A teraz mój pan, proszę,

Maou.

117.

Pytają się pan o margrabina
de Cherval, panie Marszałku?

Paulin court.

O tym, który chce z tego sie-
pnia paucionym być na tar-
sie Tuilerów w obrouie Kro-
la?

Mauou.

Ten sam ... to był mój ojciec.

Paulin court.

Ja kto? Panie córko mar-
grabiego de Cherval? Córko

przedstawiciela najstarszego
margrabstwa we francyi; aktor,
kt. w Theatre francuskim?

Ojakuam panem Chervat...
try mile tylko oddzielatego
od Caulaincourt.

Mauou.

Czy nie jesteśmy we francyi;
w kraju niespościanek, gdzie
przekyto się inne, wainiejsze
Dzieje, awieli przemiana
margrabianki na a storke?

M.

Paulincovert.

Py Didier kua uaxwisto pawiz?

Manou.

Nisł o tēm uie uie.. Ci ludzie
 usmiechali by sie syderoko x cōr,
 Ki margrabiego de Chervalny,
 stepujacej na dextrach tea,
 braluch... Bole toby mnie
 to zabuscie gonycka, kawoda,
 Ktōry Rocham. I paw mości
 Ksiazę uie powieix tego mōdo,
 mu. Paulincovert.

Bądź rami spokojna. Tajem-
 nica prawieckiego macha-
 Kowi Paulaisowicz jest tak
 bezkresna, jak gdyby na nie
 mogła sprokutować... ale spro-
 madać rami dalej...

Мамон.

Бо шуканіи риз краи, ој сис
 мај'колатостаркому прехоту
 кунатраволасују. Осалита до
 једине кубка исеєска в
 Англіи. Віатъ до вѣдъ моего
 брата Едмунда, родоўска

ośmastoletniego chłopca, mnie
 zaś' dziecko kaledwie siedmio-
 letnie postawił u babki, mar-
 grabiny Cherval, bo drogiej
 mojej matki nie ^{znatam} ~~znatam~~ nigdy-
 umarta w kilka dni po mojem
 wroźczeniu. Potem nie wiada
 tam już ani ojca, ani brata.
 Ojciec poległ pod Quiberonem,
 a Edmund tatował się po świecie,
 przyrzekłszy ojcu, że tylko
 z Protem powróci do Francji.

W ten sposób stał się wygnancom,
 któremu nie wolno było oddychać
 stoickim oprychniętym powietrzem...
 Przez długie lata nie stykał się
 nic z sobą. Tymczasem umarta
 moja babka i zostawiła swój
 kuczek kaledwie tyle, ile było
 potrzeba na opłacenie stumny..
 Ale światem odważył się porwać
 Tam sobie, że to co musi robić
 tysiące biednych niewolników,
 Złodu, może zrobić i mar...
 grabieżnia de Cherval: iść

przez życie o własnej sile.

Przybratam narwisko Tallier i co-
stata amatorsko. Na list mysta-
ny do brata do Londynu, w sto-
nym mu to ryzyko opowiesci-
tam, nie otrzymałam odpowie-
di... Sądziłam, że Edmund zgi-
nął gdzieś, że nie żyje.. W końcu,
wreszcie odbieram od niego
wiadomość, że przybył pota-
jemnie do Paryża.. Resztę wie-
sz, mości Asiżki. Nie mam
niczego, do czego mogłabym

się udać, mój panu, panie
 marszałku.. Will nie ma ta,
 Niego wstąpi na cesarza...
 Ratuj.. ratuj mego brata.

Paulinowski.

Ach! Teraz rozumie, Jakiego
 brat paui pragnie mówić
 ze mną, jako z intendentem
 Twemu cesarskiego?

Małom.

On chce z paucem mówić..
 Więc zobaczysz go mości

Nieraz... o. 'pamięć marszałku
 zamięś'nu porównawienia
 siostry, Kochającej 'Kazimierz Pro.
 polkę, swęj 'Kwi Progięgo bra
 ta, którego jej los okrośny
 po to tylko postawić, ażeby
 teraz wydrzeć 'knoś namie,
 Ki. - Gdybym go widzieć
 mogła, choćby tylko na jedną
 chwilę.

Scena 5.

Elizavie - Thibaud

Thibaud.(mchodzi)

Pochany pauc charkatka spet,
mione. (srađa xnowu przy biórku)

Paulinowski.(m²iraca się do wstruszonej Małon)

Zawiozł mi powitańc pauc.
Polegaj na mnie, pauc Vallier.
uczyniś wszystko, żeby ci my,
jednaś wi²reniś się z uwie²xiō,
nym. Ale ocali'go odsimierci
moie tylko Taska cesarska..
a b²kam się, czy cesarz zechce
j²g myświad²skyc'...

Manou.

Ne utasawu?... mo'wisz pau..

O! ucyui to, jocieli tyko xna;
 Wie sie ktos', kto xdobegrie sie
 na odwagę pawiećciec' mu,
 że ten nieporęczliwy młóćcie,
 niec ma najlepsze, najwies,
 mejsie serce, które kwia oja
 kwia xane jest x losami kro'
 leoskiej roćliny... i że ma
 ryćielstwo tego bredaka
 nie jest żadną groźbą dla
 Konony Napoleona...

Paulin court.

Dziśne moje Dziwoko, tak
 przemawia głos serca, ale kim
 goram statysty domaga się kary
 na winnego dla odstraszania
 zbrodni i zadość uczynienia
 prawu.

Mauou.

Czy straszna śmierć mordercy,
 który zastrzelił Henryka
 III utrzyma 1913 ubrajoną ^{złoty}
 przeciwko najlepszemu z naszych
 monarchów? Strach potrafi

129.

tylko szkarłat - odwar mych
 wstrzymuje jedynie przebaczenie.
 Masz księżo, jesteś półmiejcem,
 wiesz, co to śmierć, w stu bit-
 wach najkochał jej mostowocę.
 Ale jakże różna jest śmierć ka-
 pitańska, na polu bitwy, od po-
 serpedy zgonu w fosie fortecy,
 niej od kuli egzekucyjnej?!
 Ranie marszałku, ratuj mego
 brata, odryś go dla ojczyzny,
 która potrzebuje każdego
 ze swoich synów.. Mój

wiele u cesarza... Tobie panie
marszałku nie odmówisz tu
cia Edmunda. - (myśląca gęse
stagalnie ku marszałkowi)

Paulini court.

(głęboko wczuwany)

Bardzo proszę, panie Vallier,
że uczynię wszystko, co będzie
w mojej mocy. (po chwili na

myślu) Przychodź mi spróbować
myśl... Wiesz panie, że cesarz
namiętnie lubi poezję.

131.

Ossyana, nabiera z sobą na
 Karida, Kampanie, a pod Su-
 sterlitz, wziętym go krytają,
 tego wieczorem przed bitwą,
 2. Romanus wieńskiego poety,
 wieńskiego pana Goethe. By-
 ty to miłosne przygody młode-
 go człowieka, który wskutek
 sercowych trosk rozstrzelit
 się. - Cesarz płakał nad tą
 krzywką... a nie wziętym
 go nigdy w lepszym uposażeniu

jak po dobru przedstawie
 miu jednej z ulubionych jego
 tragedyi... Dziś rano
 monarchy ma być dany w te-
 atre francuskim akt „Gymn”
 jeżeli uda się paui pojąć
 mu prośbę o ukazanie
 powidowisku, za nim
~~my~~ wyjdzie z loży... ja pauię
 przedstawię..

Mauou.

O, Dziś Raje, Dziś Raje paui,

pauc marszałku, [audis
 we mnie ołuchę... powracasz
 mi życie... Edmund Uratowa"
 my!

Paulin courtz.

Mójmy nadzieję... Jeżeli męci-
 skiem morie skłonić cesarza
 do utasowania niewieści-
 wego, to iśiś trafia się jedyn-
 sposobowi... Ja go znam..
 Ale nie mamy ani chwili
 do stracenia... Muszę

spieszyć do gubernatora..
 niech dziś jeszcze nie ma
 stawia wyroku do podpisu..
 Musimy się starać o wolność
 przynajmniej do jutra.

Mauou.

Mości Królu... ja się
 mam podziękować? moje
 przecucia nie myliły mnie.

Najodważniejsi żołnierze,
 mają najserdeczniejsze serca.

Paulin court.

O! przestań pami. Czym nie
 jitem od dawna pami. Dławi.
 Bieć na tyle pięknych chwil, kto
 re twoj? setce prawdziwym?

2 Napoleon ma Dwunastu mar.
 szatnow - ale teatr francuski
 posiada tylko jednego Talma
 i jedną pannę Tallier... Ale.
 przypomniałem sobie w tej
 chwili.... Tribaud, rozabie
 Talma jest chory, kto? Dławi
 gra Augusta? (zwraca się)

do Manon) Wiele na Lein
 Zalezy, czy sytuacja dobrze
 byla obsadzona, bo cesarz
 jest ~~znow~~ surowym kryty.
 Kiem... (do Tribauda) Czy
 Didier obsadził już sytuację?

Tribaud.

Tak panie marszałku...
 Przerażono. Augusta będzie
 grat p. Maurycy Bernard.

Manon.

Tak, pan Maurycy Bernard.

Paulin court.

Mówisz mi to paui sekretnym
 tonem.. Czy nie dawierasz jego
 talentowi?... Didier wiele o nim
 słysza... a i cesarz lubi go.

Manon

(zmieszana) Nie.. nie bynajmniej.
(n. s.) A ja obrażam go wzrocz
 smiertelnie.

Paulin court.

Słysz paui, że to byłaby rola
 Ota Talmy... zapewne, - ale ponie..

wasz Talma chory... Ale czas już
jechać do gubernatora. Nie mów
paui nikomu o naszym planie...
Na Dworze cesarskim istnieją
stronnictwo obciążające państwo,
Tosierną, ~~te~~ surowością... Gdyby
dowiedział się Fouché albo Lawary.

Manon.

(szybro)

Ten, który baxat rostrzelai' Nic,
cia Engkieu?

Paulanincourt.

(Kładąc rękę na usta)

Ostroinie... miluxmy i' Driatayimy.
 Czy mogę Ławaryszyć paui; pau..
 no Vallier? (podaje jej' rękę)

Manon.
(odchodząc) O! pauié mar..
 szatku! (oboję odchodzą)

Scena 6.

Thibaud - (sam)
(spogląda na niemi przez chwilę,
sydlerco, potem obraca się do
widzów) - Czego to niedomnie
 taka teatralna Rejzniczka

Gdyby to była jaka prawdziwa
 Jasnie Oświecona, pań marszał,
 Ten nie byłby ani przez pół tak
 uprzedzającym... ale jak tę
 tkatą, jak gruchatą, jak romansowo
 na niego spoglądają temi gotybie
 mi oczami... Szpizist!.. jednak
 odrobina komedyi bardzo przyda
 się w życiu... Mnie się tę zdaje,
 że ludzie prawdę mówią, opowiadają,
 dając, że sam cesarz uchył się
 od Talmy sztuki aktorskiej...

(мидуга сѣ пречаріоны, гдѣ под-
скае остатѣицъ слово Маурысу Бер-
нарди, мидѣтѣ по сѣи, идѣтѣ по
сѣи по рамиіи.)

Scena 7.

Thibaud і Маурысу.

Маурысу.

(идѣтѣ Thibauda по рамиіи)

Сѣ сѣ тамъ stato x севарчѣи і
Talma?

Thibaud.

(сѣ мѣи Trac savié рамиіи)

Głupie, kakulisowe ~~pięte~~ rarty.
 jak moriwa było tak mnie prze-
 straszyc... Ale cię się, że
 pana widzę, mam całą tor-
 tę nowości... Tak, tak, na-
 staw pan tylko uszu...

Maurycy.

(kręci się na fotel)

Zapewne znów wzięte przeky-
 że pan marszałek ptońie dla
 pani Claryndy platoniczną
 miłośćią, i że jej wyrobić

pięćset franków miesięcznie
 dodatku, albo że panna Lagrau-
 ge, która krąży jak wrona,
 co zawsze ma katar, przejść
 ma z fachu domu salonowych
 do emploi skłinych mater-
 nieprawdaż?

Thibaud.

Nie zgadłeś pan... proste
 iść wyżej... aż do pierwszych
 ról.

c. Mawrycy.

(Zrywa się we burzony)

Do pierwszych? Thibaud... czy
 podobno? Nie martuj się prze-
 cież mnie... Jasto, Kochany,
 dobry Thibaud, mój przyjacielu,
 matkę marszałek spełnić
 moje życzenie i przedstawić
 mnie cesarzowi do orderu?

Ty wiesz, Thibaud, że ja nie
 jestem próżny. Nie przy-
 mierzę żadnej wagi do
 tych rewnych słanych oznak.
Thibaud uśmiecha się ironicz

mie) Niech mówi za mnie
 mój talent. Ale świat dopóty
 nie uwierzy w zasługi artysty
 dopóki nie zobaczy u niego
 czerwonej mstajeczki w dżurze
 ce od gwiazda... Jęli Talma
 dostał Brzyź, Dackego i Chau-
 rycy Bernar nie ma zostać
 kawalacem legii honorowej?..

Thibaud.

Unosisz się pan niepotrzebnie.
 Należy wyprawdzić do pierw

z tego fachu, ale ja mówię
o piękniejszej potowie kome-
dyi francuskiej... Była tu
właśnie cnotliwa Lubrecya,
o której dostatek pan woko-
raja tego słodkiego arbura...

Maurycy.

(myśląc)

Jakto? e Nanou Tallier u mar-
szalka?

Tribaud.

Tak, u marszałka.

c Mawrycy.

Thibaud... czyżby marzał...
 rozumiesz mnie, księżu lubi
 kobiety... a te kobiety są
 tak sympatyczne... Wobec
 podobnej rywalizacji, czu-
 łym się beztępotnym.

Thibaud.

Uspokój się pan... panie
 Bernardzie... Marzał nie
 jest, bynajmniej La Rina

motylem, jak powieć Maury,;
 który przelecia z Kwiatka na
 Kwiatek... rozmowa Tytusa
 się innej sprawy. Pan mar-
 szatek Kariepaia prosić, abyś
 dziś wieczorem przewyższył
 sam siebie, żeby cesarz zna-
 ł się w dobru i w porządku
 mu, Kiedy państwo szanowne
 poda mi prośbę o ułasko-
 wienie swego Rocha i
 mego pana Permon

który jutro ma być rozstrze-
 sany w Vincennes. Teraz
 masz pan rozwiązanie za-
 gadki, Haczego skarżąca
 Maumon Vallier odprawia
 z Róttkiem wielkiego, mierz-
 czonego doślad Tragi Ka, Mau-
 rycego Bernarda.

Mawrycy.

Thibaud.. wieśk, że wdręczny
 ci jestem za ryceli moję, kto..

reż' dowody składają mi
 od czasu do czasu, jak równie
 za dostarczenie wiadomości
 iustycji o milczeniu świad-
 ckone... Jesteś moim przyja-
 cielom... cenisz cię... ale nie
 tuż sobie z kim innym.
 Powiedz mi prawdę, czego
 chcęś Małou Vallier od
 marokańska?

Thibaud.

Wszakże państwie...

151.

Masz pan więc wszelkich środków
 Kół swojej sztuki dla odegra-
 nia niesamowitego i tego Au-
 gusta tak znakomicie, żeby
 sam Talma z zawiścią o cie-
 bie mógł stać się spiskowcem.
 Masz pan cesarza w ręku,
 serce jego w miękkości i przychy-
 nie się tym sposobem do uła-
 skawienia Rochauka panu
 Talier... Czy teraz rozumiesz

pan?

Mawry.

(Z tajnym gniewem)

Bez wątpienia, bez wątpie-
nia przyjacielu (wciśnięta mu
w rękę, kiestkę & pięciopięć)
jestem ci bardzo obowiązany
za tę wiadomość. (n. s.) Ostate-
go tograta rolę dumną; nie-
przystępną... (pograżając się
w zadumie) Więc podejrzanie

mają być prawdziwe... a jak
porównać na ciollimaz?...
 Otwieramy nieśkromnie miś...

cie... Dla Rochanka tu przy-
biegła, chce prosić cesarza
o łaskę dla niego... Nie prawdzi-
wie, że ona ma nie tylko
czność, ale i odwagę Prymianki?
(Supajac noga) A ja warty,
głupiec Kewatem wronaj
u jej nog jak student, baka...

jacy swoje przewsze oświadc,
 cennie, miłosne... nędaję mi nę
 nawet, że bytem tak głępi i
 staratem!.. ~~Wic to mar~~
~~graba!~~... Stoi to Nobiety!

Korona słahecka poobleb
 im ^{bardziej} ~~więcej~~, auzieli moje laurone
 uśeńce... ~~A~~ panna Vallier woli
 być Kochanką, marzixą, mi
 zeli xoną, stawnego artysty..
ⁿⁱⁿ ~~Stoi panna to, Trilau, se~~

~~Annuaire p'miotta agosto.~~

~~Bracy~~ ²... Ale przyjdź 'tis, mój

Kochany, do teatru francuskiego,
jeżeli chcesz widzieć jak Maury,

cy Bernard gra Romeo, i

przed stołą, niech się schowa

Cornille ze swoim repartem.

Tam ośmym Augustem.. Nie

zapomnij... do widzenia.

(Adchodzi.)

Scena 8.

Thibaud - sam.

Thibaud.

(usmiechając się szyderczo)

„Mam iść do teatru... a odegra„
 Ta się w tej chwili przedemną
 najpiękniejsza Komedia...
 Maurycy Bernard, mierzycie„
 na bóstwo Kobiet, wystą„
 pit jako odwołany Kochanek!
 Kiedy dostaje koczera, nasz brat,
 którego pan Bóg stworzył do
 wspólni z Diabełem, to nie
 w tem nie ma Dziwnego...

Ale piękny, dumny Maurycy
Bernard, który mi pewnego
razu poradził, żebym sobie
nawieczną wyrył w ma-
łej klatce w ogrodzie kota
niczym... ten niewyciężony
Maurycy z arborem pod pachą.
to doprawdy widok więcej
wart, od jego pięknego... A
owa Małona, snobliwa Komedy,
autka spoglądająca na
mnie kawkę jak gdybym był

pamięć lub rozpacz, na
 której widok mi dobrze ję
 się robi... ta ławie niek wie,
 że w głowie takiego chłopa,
 chętna jak ja, więcej tkwi
 dowcipu, aniżeli brzydka gę-
 ła domysłachy się porwał. A
 Poradę moję garbatą ^{Reason} Reason
~~przytulicy Drouot~~, ażeby jęś
 wieczorem była przed tea-
 trem francuskim, bo Ma-

rycy zagra taka komedya,
 ze zgryzie jaja i jablka pod "
 skocz w cenie w całym Pary."
 Au... Ha. ha. ha. (Dwie mu-
 chy pały pod jedną klapy!

Zastona spada. \$B

Imiennik.

Foyer w Teatrze francuskim.

Dwa je Drzwi bocznych po prawej

i po lewej i Drzwi środkowe

w głębi. Aktorowie i aktorki

w Kostjumach. a tuatol Chalpre
 jako Gynna w rymachin stro-
 ju. Urban jako rymski ród
 mierz. Strój Urbana powi-
 meu się różnić nie wiele
 (tylko sukienką) od Kostju-
 mu innych współgrających
 w „Gynnie”. Wiedza dam w Kostju-
 mie #roko. Panowie ida-
 my gwarząc w głębi grupami
 lub chodząc, śartując sobie,
 Patosi musi stworzyć oryginalny

obraz. Papiersie Corneille'a,
Racine'a, Moliere'a i cesarka
Napoleona, ostatnie z lewoj strony
przy bocznój Kul'sie.

Scena 9.

Didier, Anatol, Urban.

Gaspard Didier.

(do Anatola Malpre')

Już ośma, a Maurycego jeszcze
nie ma.. Cesarz może przy "

być każda chwila a "Świślowan"

stanie się w ciągu kwadransu "

sa.

Anatol.(zagladajac we drzwi)

Nie pojmuje tego... swy nie przy-
 chodzi najpierwszy.

Didier.(do Urbana)

Nie robie takiej smętej miny-
 taka twarz nie przystoi przy-
 sliemu poturkowi... Głog
 trzymaj prosto, kiedy w pałac
 stać będzie na swoim
 posterunku... cesarz czeka

na to.

Urban.

(z goryczką)

Baw' pan spokojny ... na
tyle podobę do się i bez skręty.

Scena Ciż sami i Małosa.
10.

Małosa.

(wchodzi z dwiema wózkami
z lewej do Urbana)

~ Czy Maurycy Bernard jest już
wgarderobie? (Muszę z nim jechać
ce raz rozmówić...) (Wymaga)
Przitał mi wczoraj przy

Kroś! ale to stało się mimo moją
woli.

Urban.

Ona wyrządziła mi przykroś!
~~gotycka ortawa!~~ Ekspozycja
odpamić cię?

Małom.

Powiedzieć mi, że mnie ko-
cha!

Urban.

(Z najżywością rąk ciem)

Aż sam co mi odpowiesz
Tas'?

Małom.

Ja... odpowiadziatam mu,
że mi może i xcieli' jego uczyć.

On przemówił zgonysko, i ja
odpowiadziatam mu podobnym
tonem. Zarzucił tam mi serpie,
gruszo, jego stosunki z Thi-
baudem... O! przypro mi to..
Ale gdzie on jest?

Urban.

Nie wiem, .. to pewna, że
nie ma go jeszcze w Teatrze.

Mausu.

(Przeraziona)

Nie ma go w teatrze... O mój
 Boże! przecież nie przytrafiło
 mi się żadne nieszczęście..
 Urbanie... Ty wiesz, że to moja
 ostatnia nadzieja... Wszak
 nie opowiesz tego nikomu
 mój tajemnicy? Marska..
 Ten surowo mi tego zabronił..
 Nicopatrzenie ścisoko mogłoby
 dajć do cesarza i narazić

całą sprawę...

Urban.

(Spoglądając do drzwi)

Tajemnica paui jest bezpieczna
moją, w mojej" piersi, aniżeli
hostya w wszelkim ołtarzu. Ale
oto Maurycy nadchodzi.

Scena II.

Ciż sami i Maurycy.

e Maurycy.

Dobry wieczór państwu!

108.

Didier } razem } Tak po'ino Mau,
Anolol } rzy. Co się z tobą
dzieje przyjaciela?

Mauou.

Takie pami Bernard.

Mawrycy.

Natychmiast, Tarkawa pami..
Pozwól mi tylko... (wskazując
na Didiere, do którego pod
chodzi) Cudem się nie odrocym
Dziś popołudniu... bóg to..
my rozeźnimy nerwy.. próbuj

wateu troche zasnać... na...
 móćno... jakies' dikiie sny ko...
 Stowaty mi sie w mórgu... przy...
 teia przeocytan godzi na...
 I teraz jęrcze kryje w cacieu
 cieie otwieraua, ciężkość, sto...
 ra krym mnie miedobnym
 do wreszniej pracy.

Мамон.

(z twooga)

Kryje sie pan miedobrze,
 panie Bernard... To tylko

podrażnienie... to przejęcie..

Maurycy.

(z ukrytą ironią)

Prigłusz paui na jej "współ"
 czucie, paumo Vallier... Masz
 paui miłosierdzia duszę, i nie
 możesz patrzeć na cierpienia
 bliźniego..

Didier.

Przeżyłście to przejęcie...
 W przesłtę, co ci się mogło

ślać? nie wypałaś się, za
wiele całowałaś i jęłaś tro-
chę porostrojony. Ale o teim
nie powinienu myśleć iść,
uiech, idący w ogień, ani aktor
wchodzący na scenę...

Mawrycy.

Myliś się Didier... ale nie
mam czasu do stracenia,
muszę się ubierać. (odchodzi)

Scena 12

Cisami oprócz Mawrycego.

Didier.

Talma chory jest śmiertelnie
 już od czterech tygodni... gdyby
 się jeszcze Malwycemu coś przy-
 trafiło!... do pioruna... Kto by
 w takim razie grał Augusta?
(do Anatola Malpre', Maou
i Malpre', którzy zbliżają się
do niego) He? Kto ma tak
 serce, jak on? Ryknieć i my-
 machować rękami, a nawet
 zagrać Komedję pana Pi-
 rona - to umiesz w teatrze

~~Fryderyk~~

~~Fryderyk~~, a nawet w Palais
Royal... Ale o Corneille'u i
Racin'e nie mają pojęcia.. Tylko
grać może tylko teatr Fran-
cuski... a dla czego? bo ma-
my skłoty i skamieniałą trady-
cję... a to tylko stanowi
artystę...

Manon.

A serce pańki Didier, ser-
ce, które odzierała cierpie-
nie i radość bohaterów

174.

powołanych do życia potęgą
geniusu poety?

Didier.

Tak, tak... to dowodzenie
Robię, Tarkawa pawi,
my musicie wreszcie spu-
ścić serca... a prawdziwy
aktor nie powinien mieć
serca, wystarczy mu serce,
Ta... naturalnie tylko na sce-
mie. (z galanterią do Chanou
i do innych aktorów).. Po

176

za teatrem, w waszych budu-
arach... to co innego! Ktoś
by tam mógł obywat' się bez
serca?

Urban.

BIBLIOTEKA TEATRALNA
Własność Gminy m. i w. k. s. p.

(ironicznie) Naturalnie... skłoda... to
główna rzecz, a jeżeli aktor oddeklamuje
Augusta lub Cynne, mniej więcej jak
deklamowali Revillon i państwo pra-
wda Bonnet, wtedy nie potrzebuje
mieć ani za grosz tego schmiecia, któ-
re czasem wielki reżyser świata

176.

daje swoim stworzeniom...

Di Diel.

Na Schmemia? ^{na} Schmemia... co to
za Schmienic?

Urban.

O! xwy cxa jnie naxuwa sig to du,
chem, genuiszem... moxé ta kie
sercem...

Di diel.

Wiech diabli porwa, twój geniusz,
z którym trzech wierzy, jak
sig nalezy powieścić nie umien...

Łdaj ci się, że jesteś autorem,
 Dlatego, że masz się za geniusza!
 Bez pomocy nie da się zrobić nic
 Porządnego, wielkiego!

Urban.

A jaż, ten sznole, miał cesarz,
 Kiedy wstąpił na scenę świata?
 W jakiej szkole nauczył się walczyć
 Cęścić pod Lodi, pod Pirami-
 dami, Marengo i Austerlikiem?

Didierl.

(Zatamując rękę) O Fortuna?

178.

czy ty rozumiem?... mienisz się
my porównywał się z cesarzem...
Komedyant, i cesarz!... To
można pwarować!... (Maurycy
śmieje się wyjął ksiem Urbana,
i Nauou i Burdina) Ale co to zna,
czy? (spotrządnęty Maurycyego,
który wręcz bożnemi iżnara,
mi). Co ci jest Maurycy?
... mygladasz tak iżnara...

Scena 13.

Ci sami-Maurycy.

Mawrycy.

(tonem schorzanym) Chory jestem
 Didier!... Niepodobien'stmem mi
 być dźwięgrać... Pali mnie coś rąto...
~~moje~~ jak ~~z~~ rozziarconem zęła...
 Zęła i szarpie mi kark, myśl
 na strępy. Limne Dreszcze
 wstrząsają całą ciemność... Nie
 mogę grać...

Didier!

(w rozpacz) Nie można grać!
 Boże! co powie cesarz!!

Manon.

Wszystko stracone.!

Mawrycy.

Nie mogę.... Wygwiżdżano by
mnie!.... Jeszcze raz powsta-
tkam.... nie mogę (za sceną
Sanfara).

Didier.

Cesarz przybył.... Nie wiem,
co się dzieje i mają głowę...
Coś podobnego mi zdarzyło się
jeszcze w Theatre Francaiskim.

Urban.

(ironicznie). Apomiewaxi mē ma
na to żadnej tradycji, więc tra-
ci się głowę...

Didier.

Oszczęć nam swoich głupich
dowcipów... Nie jesteśmy w cyr-
ku... ^{Burden} Bowdin, idź do mar-
szalka i powiedz mu, że pan
Maurycy nagle zachorował. że
„Gynna” nie może być odegrany.
Bowdin odchodzi szybko, a Tribau
chodzi z drugiej strony i zbliża się

1822

do Maurycyego, którego wita serbim
wstaniem)

Scena 14.

Thibaud - popierający aprok
Bourdina.

Manon.

(wstając za Bourdinem) Zostan!
pan! zostan!... (zwracając się

do Maurycyego) Zaktinam pana

na wszystko, co masz najdroż,

szept, na pamięć matki, na tych,

których najbliżsi są Twojemu sercu,

zwadź paule tę niemoc, która cię opa-
nowała... Jesteś meksykańką...
meksykańką kiedyś, może nożyś.
No... Pan musisz grać Augusta.

Maurycy.

(z Linną grzechnoscia). Ale ja
nie poznaję panno Tallier, jaki
możesz mieć w temu interes widzieć
Dziś właśnie... Cynny, czyli, Wsipa...
matomyślności Augusta?... Takie
dawne Dzieje... Wole, że procebasz
pani parę dni, amixeli, żebyś
miał być Dziś upgwidany...

184.

Manon.

Spadajac przed nim na kolana,

podczas gdy wszyscy grupują się dookoła

свајга, мами з порасом, у злате)

Pauline Mawrey Bernard, młody jęz.

che praece nillim me xqie tam Re.

Sana ... ale xarshinam oq na

mitosieurie bosnie, grajban

Augusta . . . . Obrazitiam pona

wczoraj... (pienię po za ręką)

Приветствую и вас, Магистру...

daruj mirowa^{ne}~~ix~~ sowa ~~bid~~,"

peru modernu freiwillich,

185. ^{gdyż i tak}

24

Ntónie jist hardro, hardro nie
sece s'biréa.

Mawrycy.

(Zudaniem, syderexém xdu me..
niem) O. panno Małon! Wstań
proszę cię... prawdziwie, posu-
wasz rękę za daleko. Nie prawdzi-
wie odgrataś nam tylko zajmują-
cą scenę? A co się tyczy naszej
szkorajszej pogańszki, jak pani
moje przywiązywać taką wagę
do mojego zaimprovizowanego
wybruku, za który ja raczej

powinien bym prosić o przebacze-
nie... Zapomniałem oddawać
o Zarciku, którego powołał się
my sobie oboje.

Didier.

Ale... co to wszystko ma zna-
czyć? ... Ja nie rozumiem ani
Stana.

Mauro.

Co to ma znaczyć?... Otar... stolicie
wszystcy i patrzycie na mnie jak
głębokim smutnym postrządała..
Ale nie jestem jeszcze warty...

184.

95

Powinnam milceć, zmuszacie
 mnie do mówienia... Tętu o
 życie ptowiena... Przecież prze-
 mówić ma Do cesarza Sławami
 poety..... ma od niego wybitać
 także.... # Panie Maurycy Bern-
 hard... prosicie mczoraj o moją
 rękę....

Maurycy.

(przerwywając) Słodzi panu!... tak
 jeszcze nie pojmuję... jak mo-
 żna part... ^{tak} wspaniale panu na-
 zwatas, wzięcie do tego stopnia

188.

Tragicznief.....

Manon.

(mówi szybko, namiętnie, bez
oddechnienia) Nie, nie... nie igraj
pani w tej z moją niestę...
siew, wiem że to by to było...
Chciałabym zostać pańską żoną...
odświadczyć pana... Maurycy,
czy chcesz pamiętać moją
je niedorzeczność... czy
przyjmiesz mój ryzek...
uratujesz mego brata?

Maurycy.

(uśmiecha się ironicznie i powątpiewa) Brata? Ach! to ~~myborne~~
 myborne, meocenione!... Nasi Ko-
 medjopisarze mogliby wzardować
 panipomysłów... Ten margra-
 via bratem panny Manon?!

Manon.

(oglądając się z ostupieniem) Japto,
 nie wierzyś mi pan? Ale je-
 żeli przysięgnę...

Urban.

Wstrzymaj się pani! Nie mar-
 myśłów do tego ciotaraka bo

serca, który nie gra dla tego,
 że nie chce grać! i który chce
 być wielkim artystą, a matkę
 ma duszę! (do Manon półgłosem
 chwytając ją za ramię) On wie
 o występie... przy mnie widział.
 Tak! pani spojrzenia, jak nie za-
 mienił z tym chytrym Thibau-
 d'em?

Manon.

(wstaje i idzie do drzwi gestem
 rzuci do kota pręciaka) On
 nie chce! On nie jest chory!

Mawrycy.

(chce rzucić się na Urbana) Bercełny
 linoskoka! uopawieś mi za to!

Anatol.

(pomstę mając Mawrycego) Miar.
 Ruj się, Mawrycy, pamiętaj o teiu
 gwiej jesteś!

Urban.

Prawda przemawia, niech się
 przez usta linoskoka, i'nia,
 pro'no usiłujesz już pa'u rita,
 wie' w błocie obelżywych my,
 Brykan.

192
Scena 15.

Osami - Turacy.

Didier.

(Zatamując ręce) Alex powie drzeć
mi naradzcie, co to wszystko
ma znaczyć?

Turacy.

(wchodzi dwunastu bożnemi
z lewej i woli za się naprzedo
my). Gdzie jest pan Didier?

Didier.

Do pioruna, co się znornęło?

Turacy

Jego Cesarska Mość iżcy sobie,
 żeby rozporządził do Liny... (w tej
chwili wchodzi Pawiański bawarski
z lewej Marszałek z Bowdinem
i adiutantem. Prosta w głębi
bi i s'leżiło, co się dzieje na
przodzie sceny. Obecni nie wiata
go.)

Scena 14.

Pisami - Paulin court - Bowdin - Adjutant.

Diaber.

Wiemie Bugi!... a ja mi mam
 Augusta!

194.

Manon.

Edmund zgubiony!

Wszyscy.

(oprac Urban, Thibaud i Manrycego)

Edmund.

Urban.

(szybko do Manon) Uspokój się, pani i
nie trać jeszcze nadziei. (do Di-

diere) Dobrze więc! jeżeli pan Mau-
rycy nie chce wystąpić, to ja będę grać
Augusta!

Wszyscy.

(oprac marszałka, Buardina, Adjutanta,

Thibauda, Mauryczego, Dickiera i Manon)

Co? Urban bezimienny. 'no. 'no! to
dopiero kruszept!

Maurycy.

(pogardliwie) Treściś!... Didier!
poszlij po lekarza ~~do~~ wziętych!

Urban.

(ze słacznym poleceniem swej sity)

Tan! ja Urban Tausnom.... Muglax...

Anatolu, podaj mi tę łogę.. (Anatol

podaje mu łogę, przewieszoną, przez

poręcz jednego z krzesel, przez ten

czas Urban obejmuje szynkarską, wisi

196.

na sobie na czoło leżącą na stole
opaskę metalową, którą nosili cesarze,
wie przyniescy. Wrysztło to odhywa się
w szybkim tempie) ... a jeżeli jeszcze
wątpicie, to słuchajcie!...

Didier.

(przerzywa mu) Estawieku ... nieexce,
slimy ... ty masz grać Augusta!...
ty, który o szkole nie masz żadnego
pojęcia .... Mój pradziad Bonnet i
Reillon ....

Urban.

(zarrucając toge) Przewróciłby się

w grobie... Tymczasem zostaw ich pan
jeszcze.... niech sobie leżą. Nie

gwałci spokojem umartym i najprzód
myśluć, a potem gadać! (występuje

naprzód sceny w majestatycznej pozie,

wzywając się w następujące słowa do

Mawrycego, który stoi z boku z za-

tworzeniem na prosiach rękami, ustami,

my zdumionymi autorami - Manon

stoi najbliżej Urbana - Didier i

Anatol obok Mawrycego)

"Żyjęz Lynno, lecz z twoją nie wyszło
panięci,

198.

Jakie zdawna kreć nasza Dzielność
niechceci.

Przedkowie twoi, pomnisz, do ostatniej
chwili —

Imnie i ojcu memu nieprzyjacieli byli.

W ich obronie kroczyłem, nawet po ich
xgonie,

Niedy cię wyrok mojej zostawił
obronie

W szeregach nieprzyjaciół, wśród
brzęku szczytów —

Widziatem niedawno zieleń
w twoim ręku.

2 Starec nies' xawrze moja przyjaźnia,
 się brydrił,
 I gdyś mnie nawet, pomał, jeszcześ
 mienowił.

Dawodzieś mi tego i jawnie i sprycie,
 Pomścitem się na tobie, daryjąc ci życie,
 2 I gdyś pomiędzy memi ujrzał się
 brańcami,

Mój dwór był twoim więzieniem,

Taski Najdanami.

Pamiętasz o tym Cympo, tyle szersza i chwały,
 Młodszy więcej ze względu mieli
 Jeszcze się w sercu swoim zatrzeć nie musiał.
 z postawienia.
 Pamiętasz - lecz w cieniu wszelkie pojęcie przechodzi
 [Prosta prawda - gra mema między
 Pamiętasz to... a przecież na me życie godzi się.

stuchającemi)

Janieś miłoś' xamiary, gęby xamach

drogi

Zwaśc'it przyjań i wdzięczność,

otwarce i bogi -

Podwignąć wolność Prymu, tron

wgniazach xagładzić!?

(xatrujemy się, kaszle i chustkę do

ust, przycisła. Wyrycy xwyjątkiem

Mamou, Didiera, Anabola, Maurycy

cego, Tribauda i stojącego w głębi

marszałka)

(Dobrze. 'bravo. 'bravo Urbanie!

201.
Manon.

102

(podając mu rękę) O! Urbanie! Wra-
casz mi nad życie, a jemu życie!

Bourdina.

Możesz stanąć obok Tatny!.. Ale co
ci jest, strasznie pobladłeś!..?

Urban.

(podszepkując - półgłosem do Bourdina)

O! to nic... stare rachunki x budżety
finansów... wiem przecież ten ko-
ziołek z góry na dół, który mi płuce
zmiarłoty... A teraz panie
Dichier, czy można widzieć

rozpocząć od „Gunny.”

Didier.

(który podczas brawa zwraca się
niepokojnie na przemian do Anatola
i do Maurycyego) To niepodobna!

W dykcji nie było ani śladu śmieszności...

Muszę iść do marzathka i powieścić
mu, że Maurycy jest chory i

(Caulaincourt robi się)

Maurycy.

(Zirwieni cofają się z uszanowaniem)

Nasza Vicenry!

Caulaincourt.

(szybko podchodzi) I że Urban
 Ensom będzie na niego grać Au-
 gusta ... (do adiutanta) Dmieś
 pan Jego cesarskiej Mości pami-
 nie. (adiutant odchodzi)

Didier.

Mości Msiąże!...

Mawrycy.

(szepce mu z boku do ucha) Daj mu
 pokój... albo ten człowiek ma pojęcie
 o sztuce?... Wygwizdaj jego Augusta!

Didier.

(mówi dalej) Mości Msiąże... Jesteś

pan intendentem teatrów cesarskich...
 muszę więc poddać się jego rozkazowi,
 ale nie pojmuję, żeby cztowier, który
 nie ma wyobrażenia, jak tę rolę gra-
 li Bonnet, Reillon, lub najstawniejszy
 w teatrze francuskim August, mój
 kuzyn Didier, żeby dawny linoszk
 bez skłoty ani brzydyci, mógł wy-
 stąpić przed Jego Cesarską Mością!

Paulincoart.

Uspokój się pan, panie reżyserze...

Przek tego linoszka przemawia
 w tajemniczy głos, który zwie się

genuiszem, ~~jeżeli~~ przypominający nam,
 że nasza dusza jest, ciałem, tej "nie-
 śmiertelnej" siły, która ciotwieka stwo-
ryta na obraz i podobieństwo bożstwa..
 A cesarz rozumie taną, moreę. Pa-
 nie reyserke, proszę, dać puar.

(po głosem do Manon) A ty moje i cie-
 cie, czekaj tu na mnie w foyer...
 skoro tylko zobaczę, że cesarz bije
 brawo, przysięgam, po ciebie. (odchodzi)

Didier.

(biegnąc na lewo w bok, ku kurtynie)
 L'inspecteur z Saint-Denis gra

Augusta!... Choc' Maurycy... nie
ma jui teatru francuskiego....
(odchodzi)

Manon.

(pada na kolana) Wzeczmoeny Wladco
niebios i ziemi daj mi siłę, spraw
niech pręsnę serce cesarza, niech
uratuje ^{mi brata} Edmunda!

(grupa - nastona spada.)

Scenka drugiego.

Mięty drugi i trzeci akt nastę
pie musi pauza przynajmniej dwie

sięciomimitoru.)

ART III^{...} ci 4⁴

Foyer - dekoracya i wroczenie
pan wancie Drugim.

Scena 1.

Manon.

(sama) (z prosbą w ręku stoi w głąb.)

bi, podnosi portyere, u drzwi środ.

nowych i tucha)

Tu mam czekać na marszałka...

nie mogę się odzaliczyć - a miś mi
żadnej wiadomości nie przynosi.

Cisza grobowa... nie nie słychać..

Zdaje mi się, że jestem w przybytku
śmierci, nad którym przeleciał

aniot smierzenia. Ogdoby wie..

Przeli ci obojętni ludzie siedzący

tam w łóżkach i spoglądający złośliwym

okiem na scenę, że tu postawio..

no za kartę życia ludzkiego w całej

pełni młodości... życie mego

brata. Postępuje zwolna na proscenium

sceny Wchodzi tam go wkrótce...

pierwszy raz po Włgich... Włgich
latach... jak wypieknął... jak
był uszczesliwiony, że mógł
przycisnąć do serca jedyną
ukochaną istotę, która mu
jeszcze na świecie pozostała...

[Nie domyślał się nawet, że wy-
rok skazujący go na śmierć jako
zdrajcę stanu już zapadł, i że
braz mu tylko podpisu cesarza...

Me... styse Broki... Didier... Ma-
rycy... śmieją się... żartują... O!

wszystko stracone! Biedny Urbanie!

poswignienie twoje byto daremne..

Tobie pozostało tylko syderstwo i
naigrawanie... a memu bratu...
śmierć!

Scena 2.

Manon - Didier - Maurycy i kilka

aktorów Bourdan

Didier.

(obcierając sobie oczy) Tu można
zwaryować! Ustawiek, któremu
cisnito się o mojej srobie...

rycisnął mi Ty... Jak on to po-
 wieściat: „Wroć mi twą, przy-
 jaciół Cynno” do tego Teatra, Kto
 ry ~~chciał~~ chciał go zamordować...
 to spajrzenie... ten ten... no, ~~sta~~
 słowem schwyć mnie za serce...

Maurycy.

(uśmiecha się drwiąco z tajaniem gnie-

weu).

Hariba niestychana. Linosłuch na
 scenie Teatru Francuskiego!

Marion.

(podbiega do Didiera)

Didier, zaklinam cię, powieś, co się
stało? co mówił cesarz... nie dręczcie
mnie jak na torturach. Imieli się
z mego, nieprawdaż? powiedźcie!

O! w Paryżu śmiech zabija! Torryes.
No było tak inaczej... tak odmiennie
względy Maurycyego Bernarda... nawet
inaczej jak u Talmy... A cesarz? czy
wyszczł? Nie chciał zapewne pa-
trzeć na biednego Urbana? Nie,
prawdaż?

Didier

(z Romicznym gniewem)

Cesarz? wyprzedzi? Pierwszy odezwał
 się z zadowoleniem, a kiedy inni
 spostrzegli, że wychyla się z łóżka i
 bije brawo, cała sala wybuchła,
 jakby się w niej zapaliła mina
 prochowa! To właśnie oburza
 mnie, że cztowiek bez skręty,
 bez śladu tradycyi ~~ostat~~ orlas.
 Piwany był jak Roscisz! Lewo,
 stał grzmiało brawo i brawo!
 Ludzie podnosili się z miejsc,
 ścisnęli się nawzajem, płakali!

Od czasu pierwszego wystąpienia
 Talmy, nie widziałem taniej burry
 między publicznością. (stychać
klaskanie za sceną) Ekstazy cie?
 Corneille przewróci się w grobie
 na Père-la Chaise... A jednak,
 gdyby go widział, klaskałby może
 sam, choćby potem gniewał się
 na siebie.... A cesarz!... cesarz...
 jak przeorywał wrokiem tego
 Augusta... Sans nom xnon, pa,
 trzymaj na niego, jak gdyby sam
 był naszym ^{cesarzem} widym ~~deaxkam~~,

mówił do łoiy, jak gdyby grał tyłko
 dla niego, jak gdyby chciał Napoleo-
 nowi dać lekcyę, uspaniałomyślności
 dla nieprzyjaciół.... i do prawdy
 cesarz odpowiadał mu, bit brawo
 wo jak.... Włakier... I mnie...
 mnie samemu ręce drgały do oklas-
 ku!

Manon.

(Słuchając tego opowiadania z ra-
dosnem wzruszeniem)

Cesarz bit brawo Urbanowi!

O powtórz to Didierze!.. Więć
ja dobrze słyszałam .... więć ucho
sercu nie skłamało!..

Scena 3.

Li sami - Paulaincourt.

Paulaincourt.

(wchodzi i głośno przerywa)

Panno Manon, panno Manon,
panno Manon Vallier... przedko..
przedko... do cesarza!

Manon.

Idę.. biegnę... (marszatem
i m Manon odchodzi)

Scena 4.Didier - Maurycy - Thibaud(Thibaud wchodzi boso nemi Drzewiami)Didier.(do Maurycyego stojącego z katorionemi
reklamami).

Ale coż się tu dzieje? Po co Tallier
werwana do cesarza? Co to wszystko
znaczy?

Maurycy.

(ze kąśliwą ironią) To znaczy
mój kochany Didier, że odgru-
wają się tu kamedye, w których

reżyser teatru francuskiego występować
 musi jako statysta, a ^{Colendier} książce
 Vincenxy ~~marxata~~ Caulaincourt,
 objął reżyserię ... Ale ośro pan
 Tribaud, jego się pan pyta: ...
Tribaud.

(Kłania się z sztycytem)

Witam państwa najpokośniej.

(do chawycygo sztycy, półgłosem)

Chciałem przypatrzeć się komedyi,
 na którą mnie pan zaprosił.

(obracając się ku Derwionowi)
Kuzyń, przez które uchodzi

zwolna Urban wparły na Bourdinie,
wstąpieniu Quatola & Halpré i kil.
ku innym aktorów i antoren.)

Sch.! zdaje mi się, że przyszedłem
 właśnie na ostatnią scenę - i po-
 dobnemu komedya przemieni się
 na tragedję (do Maurycyego)
 Wespółdziewanna improwiza-
 cya!

Maurycy.

Wstąpiła matka! (Lymena)
sem Urban dośrodek do końca
sceny, gdzie go Bourdin

ostroimieli sądowi na Krete)

Scena 5.

Ci sami, Urban, Bourdin i inni
aktorowie.

Urban.

(bardzo blady - przyciska rękę do
piersi, hamując groźtawny ha-
szel, który mu chce wpaść nieś
przewala; inni grupując się
na lewo i na prawo po za nim,
z wyjątkiem Mauricego, sto-
jącego z Thibaudem z boku

przy ~~stos~~ Kulisie i Didiera, który zima
gięź strony, zwróćemy tuarę do
Urbausa, spogląda na niego)

Dobrze! porwólcie mi tu spo-
 czać!... (Nieruch wrook w górę ku
Monturii
popierściu Napokona, mówi woho,
umierający przedchamajis, cie v Cesarz
herwodzijskym głotom). Przekracz,
 cie państwo, że biedny Bex
 imienny ~~przechwalał~~ się do tego
 stępia, (z bolesnym uśmiechem)
 i wybrał sobie na skłonięcie
 najlepsze miejsce.
Didier!

Urbanie! Któż tu mówi o śmierci;
 Kiedy mu życie dopiero rozpoczynać
 się powinno... Podaj mi rękę Urba-
 nie. Nie jesteś wprawdzie autorem
 z mojej sztuki, ale masz w sobie
 coś, co ciotka ma na serce
 chwyta i porywa mimo jego
 woli, co o krytani napetwia
 i serce Truonia ściska.. Resztę
 zostało miel....

Urban.

Prigruję Ci Didierze... ale

leżam się, czy Twoje dobre chęci nie
za późno przychoǳą, i czy ta pierw-
sza rola w teatrze francuskim, nie
będzie ostatnią w tragedyi mego
życia... (ze smutnym uśmieszem)

Jeżeli Wilka chwiał, a zobaczycie
~~ja~~ jak umiera Cesar Przyściół
reżę do prersi z bolesnym wyrazem
twarku) Drezta, miales' słusności

Didierke ... ja nie zolatem się
na autora.. Na to trzeba być
zdrowym chłopcem z czerwonymi
policzkami, ale nie biednym

linoskoziem z rozbitą, pierwszą, ze
 zranionemi śmiertelnie rękami.

Bourdin.

Mie, mie, Urbanie, ty nie możesz
 umrzeć, ty nie umrzesz... Od
 dzisiaj ciernie utapiają z Drogi
 Twojego życia przed wawrzynami.

Urban.

(potrząsając głową)

Mie. Twórzmy się w ostatniej chwili.
 Si. Dto wznosi się wysoko, ten
 jeszcze głębiej spada... ostrze.

gał mnie, często stary trefniś' Sans-
 nom, kiedy z szaloną śmiałością
 wspinałem się po linie.... Z tronu
 Augusta, do chłodnego, cichego
 grobu! Ale gdzie Manon, Manon
 F. Tallier?... Czy cesarz....

Scena 6.

Li sami - Manon.

Manon:

Ubiega bez celu przez bódkowe
Przewi z radościem wzruszeniem
 Urbanie! Urbanie! Uratowany,

utaskawiony! będzie wolny, wolny
 dzięki Tobie! (sposóbneści Urbana)
 Ale co to jest? Urbanie!... Boże
 sprawiedliwy!... on umiera, umie-
 ra!... (pada przed nim na ko-
lana)

Urban.

(obejmując jej" rękę rekawu)

Tak!... umieram dla
 ciebie... dla Twojego brata....

Mgurycy.

(pótgłosem do Thilda)

Dla jej" brata?... Więc ona

nie Kłamata?... Ten pau de Permon
jest jej bratem, i ty zamilowałaś
o teń przedemną?

Thibaud.

(połgłosem, wruszając szyderczo
ramionami)

Mamże za tę parę niedźwiedzi ludo-
żon, które miśpau daje, być
wszystko wiejącym ~~z~~ bogiem?
Kłamea tylko mówi więcej, a
mizeli wie. (z wolna cofając
się ku głębi odchodząc).

Scena 7.

Ci sami - opioix Thibauda.

Mauvicy.

(n: s:)

Fatr!

Urban.

Manon ... ja cię kochałem ... ale nikt
nie znał tej tajemnicy kryjącej się
w mej pierś ... nikt nie powinien
był wiedzieć, że Auguste Sams
nam ... statysta w teatrze Fran-
cuskim podniósł rękę na Ma-
non Valtier ... Teraz ... teraz

mogę ci powiedzieć, o dalszym życiu
za Ciebie, w obec wygnania umie-
rającego, nikt nie potrzebuje
rozumieć się.

c. Maron.

(kryjąc się)

Cóż tam wrzyszczyć stoicie i patrzeć
ciebie na niego? Sprowadzić
lekarza... lekarza! (obraca
się do Urbana i znów przed nim
klęka) Nie, nie, biedny, dobry
Urbanie.. Ty nie umiesz...
bezcień pył... bezcień smutek..

slinym...

Urban.

Zurim jestem Manon... tak..

szczęśliwym, aniżeli kiedyś

Katkiem byłem... Zegnau cię...

Bowdieu... Zegnau cię... Manon..

Maja matka... czeka na mnie...

Zegnajcie mi wszyscy i niech

przypomniacie o waszym Louisa

królu, o biednym biednym

Sansnom! (wyciąga się na

Arreście i umiera)

Przysłać do...

221.

117

Manon.

(z Przyjaciół)

Urbanie!... Przyjaciół! (schyla
z ptaczem głowę na Rolana Urba
na) ..... Kochany, drogi, przyja-
ciół!!

Scena 8.

Cisami - Paulanicoourt - Adjutant.

Adjutant.

(szybko wchodzić do Didiera)

Pan Marszałek!... (za nim

i dzie Paulincourt, przy którego
wejściu autorowie z wyjątkiem
Maurycego i Didiera stojących
na dawnych miejscach, grupując
się w ten sposób, że Two-
rze, półnole około fotele,
w której leży Urban, tak,
że marszałek wdycha nie
może widzieć umarłego)

Paulincourt.

(głośno.)

Pamiętey serce Teatru Francus.

Niego ....

Didier.

(mystępując z poważnym ułożeniem
i mówi sstłumionym głosem).

Mości księże ....

Paulincourt.

W imię i z rozkazu Jego Cesar.
Majest. Mości.. zawiadamiam pa.
na, że pan Maurycy Bernard,
Ma poratowania nadwrotnego
zdrowia, które mu nie pozwoliło
spełnić wsielwieczorem jego

obowiązków, otrzymać urlop na
trzy lata.

Maurycy.

(n. s.) Trzyletni urlop, to sromota...
na dymissya! (odchodzi).

Scena 9.

Ci sami oprócz Maurycego.

Paulin-court.

(mówi dalej)

Że na jego miejsce mianowa,

many jest, Dusieję przedsta,
wiciel Augusta, Urban Smu.
nom.... Gdzie on jest?..

(poimole antorów stwierca
się — widac' mierzwego
Urbanu i manon słęcają
zgotow, na Polanach Urbana)

Didierl.

Tu... mosi Kioje.!

Paulincourt.

(wruszony - wrócać obiem po
specnyck).

Umar!!..

Bowdin.

~~Pierś~~ Pierś jego, mosci się,
 Kryjąca w sobie odłamna zaród
 śmierci, nie mogła wytrzymać
 Wzniejonego wysiłku ....

Paulin court.

(Zdejmując Kapelusz z po-
stawianiem)

Słachetna duszo! Padła
 myłomie, jak wielki żołnierz,
 o którym miał mi wie, na
 którego grobie żaden pom,
 mi nie przekazuje przysięgi

nieznanego narwisza!

Manon.

(wstaje i nachyla się nad Urbanem)
 Ale którego pamięć żyć będzie
 w mojem sercu, aż do ostatniego
 tchnienia! —

Grupa - Lastona spada.

Koniec.

Ława 2 górną i 1/4 to jest ady my 909 suflorator po
 raz pierwszy dnia 2go grudnia 1886. Charsistky

Suflorator Łoda 26/2 89

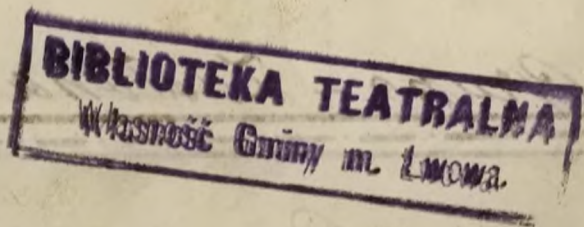
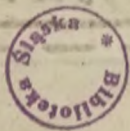
Inspirator 26/2 89 Victor

C.K. DYREKCYA POLICYI
WE LWOWIE

L. 25547.

Wpisać Pręczyński c. k. Kamieńskiego pro-
wizora reskryptem z dnia 26. b. m. l. 1870 z
na powołanie na tęjszej ręce dramatu
w trzech aktach Karola Waleburga
w słowackim polskim W. Bogusław-
skiego pod tytułem "Historie dworu"
Lwów d. 29 października 1886.

Nauczyciel

Integge i minlva -
altre i nome

Reda Rysz, Toru
Charnicka
Ulica

K. 121
1988.01.12
75

